

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ โรงพยาบาลศรีนคร อำเภอศรีนคร จังหวัดสุโขทัย ๖๔๑๘๐ โทร.๐-๕๕๖๕-๒๗๒๕
ที่ สท ๐๐๓๒.๓๐๑/พิเศษ วันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอแจ้งเวียนคู่มือเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interests) และขอเผยแพร่ในเว็บไซต์ของโรงพยาบาลศรีนคร

เรียน หัวหน้ากลุ่มงาน ทุกหน่วยงาน

ด้วย ฝ่ายบริหารทั่วไป โรงพยาบาลศรีนคร มีได้ตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิบัติงานอย่างโปร่งใสเพื่อไม่ให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อนขึ้นในองค์กร

ฝ่ายบริหารทั่วไป โรงพยาบาลศรีนคร ขอแจ้งเวียนคู่มือเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interests) เพื่อให้เจ้าหน้าที่ทุกคนได้รับทราบแนวทาง และให้ความร่วมมือในการปฏิบัติเพื่อความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน

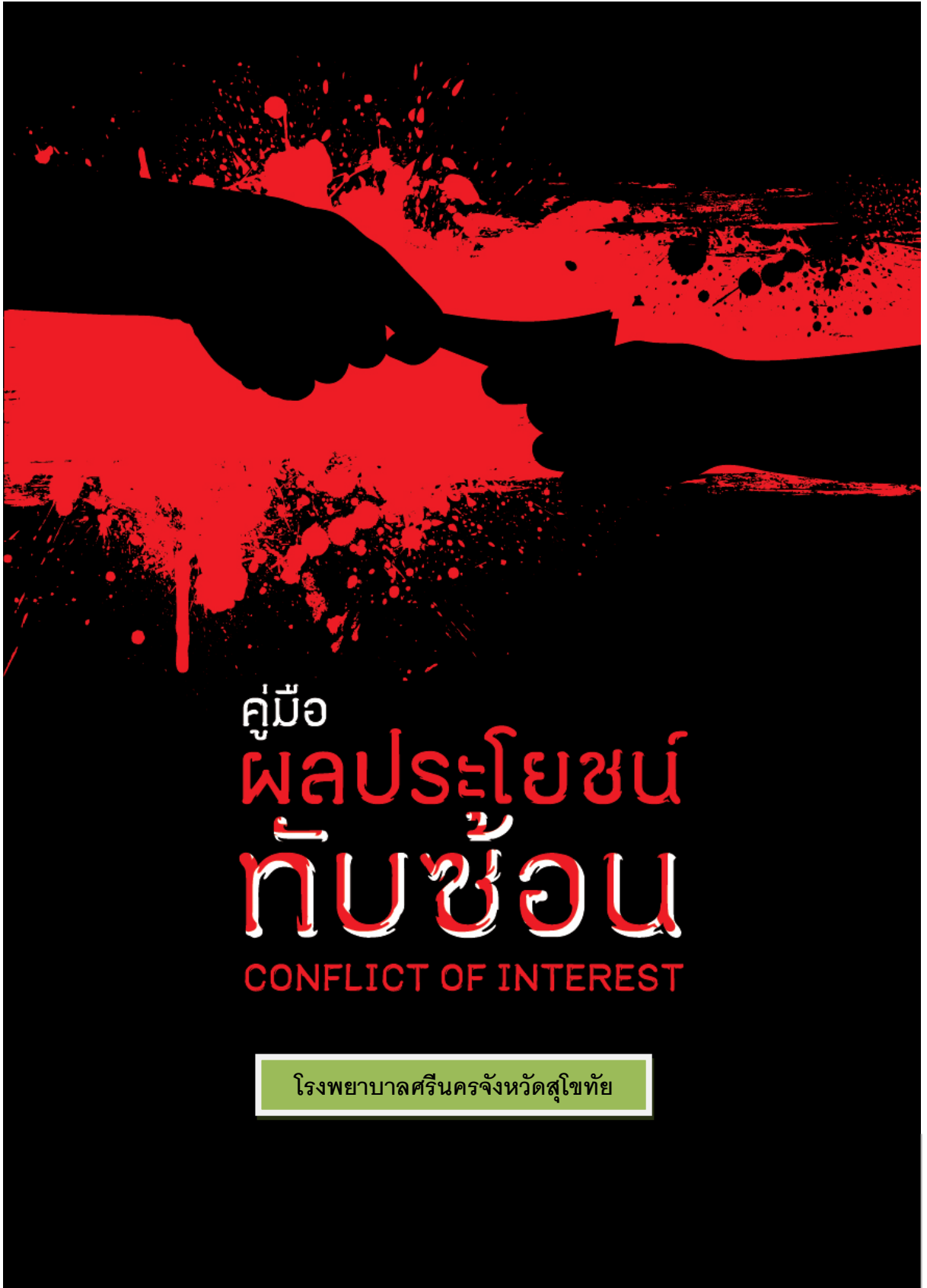
จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอเผยแพร่ในเว็บไซต์ของโรงพยาบาลศรีนครต่อไป

(นางสาวเจียมใจ ทรัพย์เกิด)
พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

(นายพงศธร เหลือหลาย)
ผู้อำนวยการโรงพยาบาลศรีนคร

แบบฟอร์มการขอเผยแพร่ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงานในราชการโรงพยาบาลศรีนคร
สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
ตามประกาศจังหวัดสุโขทัย
เรื่อง แนวทางการเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณะผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงาน พ.ศ.๒๕๖๑
สำหรับหน่วยงานในราชการ โรงพยาบาลศรีนคร

แบบฟอร์มการขอเผยแพร่ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงานโรงพยาบาลศรีนคร	
<p>ชื่อหน่วยงาน : ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต โรงพยาบาลศรีนคร วัน/เดือน/ปี : ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๓ หัวข้อ : ขอแจ้งเวียนคู่มือเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interests) และเผยแพร่ในเว็บไซต์</p> <p>รายละเอียดข้อมูล (โดยสรุป) - คู่มือการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน โรงพยาบาลศรีนคร</p> <p>Link ภายนอก : ไม่มี</p> <p>หมายเหตุ:..... ....</p>	
<p>ผู้รับผิดชอบให้ข้อมูล</p> <p>กัทธ วิชากร นางสาวกิงดาว น้อยทิม ตำแหน่ง นักวิชาการพัสดุ วันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๓</p>	<p>ผู้อนุมัติรับรอง</p> <p> นายพงศธร เหลือหลาย ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงพยาบาล วันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๓</p>
<p>ผู้รับผิดชอบการนำข้อมูลขึ้นเผยแพร่</p> <p>กัทธ วิชากร นางสาวกิงดาว น้อยทิม นักวิชาการพัสดุ วันที่ ๒๐ เดือน ตุลาคม พ.ศ.๒๕๖๓</p>	

คู่มือ
ผลประโยชน์
ทับซ้อน
CONFLICT OF INTEREST

โรงพยาบาลศรีนครินทร์จังหวัดสุโขทัย

คู่มือ
ผลประโยชน์
ทับซ้อน
Conflict

คู่มือผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest)
โรงพยาบาลศรีนคร สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุโขทัย
ปีงบประมาณพ.ศ. 2563

คำนำ

ประเทศไทยได้พยายามแก้ปัญหาการทุจริตในระดับประเทศมาอย่างต่อเนื่องรวมทั้งการบูรณาการทุกภาคส่วนให้เห็นถึงภัยร้ายที่ส่งผลเสียต่อประเทศอย่างมหาศาลอีกทั้งเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจสังคมและการเมืองในทุกมิติรูปแบบการทุจริตเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่เป็นทุจริตทางตรงไม่ซับซ้อนอาทิการรับสินบนการจัดซื้อจัดจ้างได้มีการปรับเปลี่ยนเป็นรูปแบบที่ซับซ้อนมากขึ้น เช่นการทุจริตเชิงนโยบายการทุจริตข้ามแดนข้ามชาติเชื่อมโยงไปสู่อาชญากรรมอื่น ๆ มากมายส่งผลกระทบต่อวงกว้างรัฐบาลภายใต้การนำของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา มีการผลักดันให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตเป็นวาระแห่งชาติได้กำหนดทิศทางแนวทางการปฏิบัติมาตรการป้องกันและปราบปรามเพื่อแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบมุ่งเน้นการต่อต้านการทุจริตและสร้างการรับรู้ในทุกภาคส่วนที่ส่งผลต่อทิศทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐในอนาคตทั่วโลกสำคัญในการป้องกันการทุจริตและช่วยฟื้นฟูและช่วยส่งเสริม

การต่อต้านการทุจริตเชิงบวกในภาครัฐให้แก่ระบบราชการไทยนั้นคือ **ระบบคิด** เพราะระบบการคิดที่สร้างปัญหาให้แก่สังคมคือระบบการคิดที่ไม่สามารถแยกเรื่องประโยชน์ส่วนตนออกจากเรื่องประโยชน์ส่วนรวมได้อย่างชัดเจนโดยมักจะนำประโยชน์ส่วนตนมาปะปนกับประโยชน์ส่วนรวมเห็นแก่ประโยชน์ของตนเองเป็นหลักเห็นแก่ประโยชน์ของเครือญาติและพวกพ้องสำคัญกว่าประโยชน์ของประเทศชาติระบบการคิดดังกล่าวจึงเป็นต้นเหตุสำคัญที่จะนำไปสู่การทุจริตดังนั้นแนวทางการแก้ปัญหาการทุจริตอย่างยั่งยืนต้องเริ่มต้นแก้ไขที่ตัวบุคคลโดยการปรับเปลี่ยนระบบการคิดของคนในสังคมให้สามารถแยกแยะได้ว่า **“เรื่องใดเป็นประโยชน์ส่วนตนและเรื่องใดเป็นประโยชน์ส่วนรวม”**

ด้วยเหตุดังกล่าวโรงพยาบาลศรีนคร จึงจัดทำคู่มือผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุโขทัย ประจำปีงบประมาณพ.ศ. 2560 โดยใช้แนวคิดวิชาคณิตศาสตร์ เปรียบเทียบวิธีคิดในระบบเลขฐานสิบและระบบเลขฐานสองเป็นการนำวิธีคิดมาประยุกต์ใช้และเปรียบเทียบเพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐนำไปเป็น **“หลักคิด”** ในการปฏิบัติงาน **“ให้สามารถแยกประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมได้อย่างเด็ดขาด”**

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest) ของโรงพยาบาลศรีนคร สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุโขทัย ประจำปีงบประมาณพ.ศ. 2560 เล่มนี้จะเป็นประโยชน์ในการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐให้เกิดความตระหนักถึงปัญหาในเรื่องดังกล่าวเพื่อเป็นพื้นฐานการปฏิบัติตนในการร่วมกันรณรงค์สร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมที่สุจริตโปร่งใสทุกคนสามารถมีส่วนร่วมในการพัฒนาสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมที่ใสสะอาดต่อไป

คณะผู้จัดทำ
โรงพยาบาลศรีนคร

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทที่ 1 เกริ่นนำและระบบความคิด	1
ก. ทิศทางการป้องกันการทุจริตในประเทศไทยและการเชื่อมโยงยุทธศาสตร์	1-7
ข. ระบบความคิด	8 – 18
บทที่ 2 ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.	19 – 24
บทที่ 3 ความเสี่ยงและมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริต 3 ป 1 ค.	25
- ความเสี่ยงของโรงพยาบาลศรินทร์ด้านผลประโยชน์ทับซ้อน	26 - 31
- มาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริต 3 ป 1 ค.	32 – 35
- มาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ของโรงพยาบาลศรินทร์ ตามหลัก ธรรมาภิบาล	36
บทที่ 4 ความหมาย การจัดการ และแนวทางการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน	37
- ความหมายผลประโยชน์ทับซ้อน	38 – 40
- การจัดการผลประโยชน์ทับซ้อน	40 – 46
- แนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อน	47 – 48
บทที่ 5 การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ตามนโยบายของกระทรวงสาธารณสุข	49
- เกณฑ์จริยธรรมการจัดซื้อจัดจ้าง	50 – 61
- แนวทางการตรวจราชการ กระทรวงสาธารณสุข	62
- ประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้าง พ.ศ. 2559	63
- การให้ รับ ของขวัญและผลประโยชน์ในเทศกาลปีใหม่	64 – 65
- ประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการการป้องกันการ ทุจริตและการแก้ไขการกระทำผิดวินัยของ จนท.ในสังกัดสำนักงานปลัด กระทรวงสาธารณสุข ประจำปี พ.ศ. 2560	66 -68
- ตัวอย่าง การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม	69 – 70
บทที่ 6 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ทับซ้อน	71 – 75
ภาคผนวก คำสั่งโรงพยาบาลศรินทร์	76 – 77
บรรณานุกรม	78

เกริ่นนำ

ทิศทางการป้องกันการทุจริตในประเทศไทย และการเชื่อมโยงยุทธศาสตร์

การทุจริตในสังคมไทยระหว่างช่วงกว่าทศวรรษส่งผลกระทบต่อประเทศอย่างมหาศาลและเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในทุกมิติรูปแบบการทุจริตจากเดิมที่เป็นการทุจริตทางตรงไม่ซับซ้อนอาทิการรับสินบนการจัดซื้อจัดจ้างในปัจจุบันได้ปรับเปลี่ยนเป็นการทุจริตที่ซับซ้อนมากขึ้น ตัวอย่าง เช่นการทุจริตเชิงนโยบายการทุจริตข้ามแดนข้ามชาติ เชื่อมโยงสู่อาชญากรรมอื่น ๆ มากมายและส่งผลกระทบต่อทางลบในวงกว้างประเทศไทยมีความพยายามแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันสร้างเครื่องมือกลไกและกำหนดเป้าหมายสำหรับการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเริ่มตั้งแต่ช่วงปีพ.ศ. 2551 จนถึงปัจจุบันการดำเนินงานได้สร้างความตื่นตัวและเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามบทบาทของแต่ละหน่วยงานจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับฐานความคิดและสร้างความตระหนักรู้ให้ทุกภาคส่วนของสังคม

สำหรับประเทศไทยได้กำหนดทิศทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริตซึ่งมีความสอดคล้องกับสถานการณ์ทางการเมืองเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรมรวมถึงการสร้างวัฒนธรรมในการประพฤติปฏิบัติตนด้วยความซื่อสัตย์สุจริตของคนในสังคมโดยเฉพาะการบริหารงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตคุณธรรมจริยธรรมในการเป็นต้นแบบที่ดีตั้งนั้นสาระสำคัญที่มีความเชื่อมโยงสำหรับทิศทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประกอบด้วย

1. ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพ.ศ. ....
2. วาระการปฏิรูปที่ 1 การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของสภาปฏิรูปแห่งชาติ
3. ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 -2579)
4. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 -2564)
5. โมเดลประเทศไทยสู่ความมั่นคงมั่งคั่งและยั่งยืน (Thailand4.0)
6. ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560 -2564)
7. มาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตกระทรวงสาธารณสุข3 ป. 1 ค. (ปลูกจิตสำนึกป้องกันปราบปรามและสร้างเครือข่าย)
8. ยุทธศาสตร์ระยะ 20 ปี (ด้านสาธารณสุข)
9. ประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขเชิงรุกเพื่อป้องกันการทุจริต

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพ.ศ. .... กำหนดในหมวดที่ 4 หน้าที่ของประชาชนชาวไทยว่า “...บุคคลมีหน้าที่ไม่ร่วมมือหรือสนับสนุนการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ” ถือได้ว่าเป็นครั้งแรกที่รัฐธรรมนูญได้กำหนดให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตเป็นข้อกำหนดของประชาชนชาวไทยทุกคน นอกจากนี้ยังกำหนดชัดเจนในหมวดที่ 5 หน้าที่ของรัฐว่า “รัฐต้องส่งเสริมสนับสนุนและให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนและจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวดรวมทั้งกลไกในการส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ต่อต้านการทุจริตหรือชี้เบาะแสโดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ” การบริหารราชการแผ่นดินรัฐต้องเสริมสร้างให้ประชาชนได้รับบริการที่สะดวกมีประสิทธิภาพที่สำคัญคือไม่เลือกปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีซึ่งการบริหารงานบุคคลของหน่วยงานของรัฐต้องเป็นไปตามระบบคุณธรรมตามที่กฎหมายบัญญัติอย่างน้อยต้องมีมาตรการป้องกันมิให้ผู้ใดใช้อำนาจหรือกระทำการโดยมิชอบ การแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ หรือกระบวนการแต่งตั้ง หรือ การพิจารณาความดีความชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐและรัฐต้องจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรมเพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นหลักในการกำหนดประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานนั้นๆ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าวการที่รัฐธรรมนูญได้ให้ความสำคัญต่อการบริหารราชการที่มีประสิทธิภาพและการบริหารบุคคลที่มีคุณธรรมนั้นสืบเนื่องมาจากช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาได้เกิดปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารบุคคลมีการโยกย้ายแต่งตั้งที่ไม่เป็นธรรมบังคับหรือชี้แนะให้ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติงานโดยไม่ยึดมั่นในหลักผลประโยชน์แห่งรัฐรวมถึงการมุ่งเน้นการแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเองรวมถึงพวกพ้องร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพ.ศ. .... จึงได้มีความพยายามที่จะแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าต้องการสร้างประสิทธิภาพในระบบการบริหารงานราชการแผ่นดินและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ต้องยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาลและมีคุณธรรมจริยธรรมตามที่กำหนดเอาไว้

วาระการปฏิรูปที่ 1 การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของสภาพัฒนาการปฏิรูปแห่งชาติ สภาพัฒนาการปฏิรูปแห่งชาติในฐานะองค์กรที่มีบทบาทและอำนาจหน้าที่ในการปฏิรูปกลไกและปฏิบัติงานด้านการบริหารราชการแผ่นดินได้มีข้อเสนอเพื่อปฏิรูปด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้เป็นระบบมีประสิทธิภาพยั่งยืนเป็นรูปธรรมปฏิบัติได้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและบริบทของสังคมไทยโดยเสนอให้มียุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหา 3 ยุทธศาสตร์ประกอบด้วย

(1) ยุทธศาสตร์การปลูกฝัง “คนไทยไม่โกง” เพื่อปฏิรูปคนให้มีจิตสำนึกสร้างจิตสำนึกที่ตัวบุคคลรับผิดชอบชั่วดีอะไรควรทำอะไรไม่ควรทำมองว่าการทุจริตเป็นเรื่องน่ารังเกียจเป็นการเอาเปรียบสังคมและสังคมไม่ยอมรับ

(2) ยุทธศาสตร์การป้องกันด้วยการเสริมสร้างสังคมธรรมาภิบาลเพื่อเป็นระบบป้องกันการทุจริตเสมือนการสร้างระบบภูมิคุ้มกันด้านทานแก่ทุกภาคส่วนในสังคมและ

(3) ยุทธศาสตร์การปราบปรามเพื่อปฏิรูประบบและกระบวนการจัดการต่อกรณีการทุจริตให้มีประสิทธิภาพให้สามารถเอาตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้ซึ่งจะทำให้เกิดความเกรงกลัวไม่กล้าที่จะกระทำการทุจริตขึ้นอีกในอนาคต

ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) สถาปนาปฏิบัติการปฏิรูปประเทศได้กำหนดให้ กฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติมีผลบังคับภายในปี พ.ศ. 2559 หรือภายในรัฐบาลนี้และกำหนดให้หน่วยงาน ของรัฐทุกหน่วยงานนำยุทธศาสตร์ชาติยุทธศาสตร์ด้านต่างๆแผนพัฒนาด้านต่างๆมาเป็นแผนแม่บทหลักในการ กำหนดแผนปฏิบัติการและแผนงบประมาณยุทธศาสตร์ชาติดังกล่าวเป็นยุทธศาสตร์ ที่ยึดวัตถุประสงค์หลัก แห่งชาติเป็นแม่บทหลักทิศทางการด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต การสร้างความโปร่งใส และธรร มาภิบาลในการบริหารราชการแผ่นดินของหน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงาน จะถูกกำหนดจากยุทธศาสตร์ชาติ สถาปนาปฏิรูปแห่งชาติจึงได้วางกรอบยุทธศาสตร์ชาติในระยะ 20 ปี โดยมีกรอบวิสัยทัศน์ว่า “ประเทศไทยมี ความมั่นคงมั่งคั่งยั่งยืนเป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” คิดพจน์ ประจำชาติว่า “**มั่นคงมั่งคั่งยั่งยืน**” ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์คือยุทธศาสตร์ที่ 1 ความมั่นคงยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความสามารถในการแข่งขันยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคนยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคมยุทธศาสตร์ที่ 5 การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิต ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและยุทธศาสตร์ที่ 6 การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐในยุทธศาสตร์ ที่ 6 นี้กำหนดกรอบแนวทางที่สำคัญครบถ้วนได้แก่ (1) การปรับปรุงการบริหารจัดการรายได้และ รายจ่ายของภาครัฐ (2) การพัฒนาระบบการให้บริการประชาชนของหน่วยงานภาครัฐ(3) การปรับปรุงบทบาท ภารกิจและโครงสร้างของหน่วยงานภาครัฐให้มีขนาดที่เหมาะสม (4) การวางระบบบริหารงานราชการแบบ บูรณาการ (5) การพัฒนาระบบบริหารจัดการกำลังคนและพัฒนาบุคลากรภาครัฐในการปฏิบัติราชการ (6) การ ต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (7)การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายระเบียบและข้อบังคับให้มีความชัดเจน ทันสมัยเป็นธรรมและสอดคล้องกับข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศตลอดจนพัฒนาหน่วยงาน ภาครัฐและบุคลากรที่มีหน้าที่เสนอความเห็นทางกฎหมายให้มีศักยภาพ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 -2564) กำหนดในยุทธศาสตร์ที่ 6 การบริหารจัดการภาครัฐการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาลในสังคมไทยในยุทธ ศาสตร์ได้กำหนดกรอบแนวทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและคอร์รัปชันมุ่งเน้นการส่งเสริมและ พัฒนาปลูกฝังค่านิยมวัฒนธรรมวิถีคิดและกระบวนทัศน์ให้คนมีความตระหนักรู้เท่าทันและมีภูมิ ด้านทานต่อโอกาสและการชักจูงให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชันและมีพฤติกรรมไม่ยอมรับการทุจริตประพฤติมิชอบ รวมทั้งสนับสนุนทุกภาคส่วนในสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามการทุจริตและมุ่งเน้นให้เกิด การส่งเสริมธรรมาภิบาลในภาคเอกชนเพื่อเป็นการตัดวงจรการทุจริตระหว่างนักการเมืองข้าราชการและนัก ธุรกิจออกจากกันทั้งนี้การบริหารงานของส่วนราชการจะต้องมีความโปร่งใสและตรวจสอบได้

โมเดลประเทศไทยสู่ความมั่นคงมั่งคั่งและยั่งยืน (Thailand 4.0) เป็นโมเดล ที่น้อมนำเอาหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวคิดหลักในการบริหารประเทศลดอัตราหนี้สาธารณะเป็น 2 ยุทธศาสตร์สำคัญ คือ

(1) การสร้างความเข้มแข็งจากภายใน (Strength from Within) และ (2)การเชื่อมโยงกับประชาคม โลกในยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งจากภายใน Thailand 4 .0 เน้นการปรับเปลี่ยน 4 ทิศทางและเน้น

การพัฒนาที่สมดุลใน 4 มิติมิติที่หยิบยกคือการยกระดับศักยภาพและคุณค่าของมนุษย์ (Human Wisdom) ด้วยการพัฒนาคนไทยให้เป็น “มนุษย์ที่สมบูรณ์” ผ่านการปรับเปลี่ยนระบบนิเวศการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้าง แรงบันดาลใจบ่มเพาะความคิดสร้างสรรค์ปลูกฝังจิตสาธารณะยึดประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้งมีความซื่อสัตย์ สุจริตมีวินัยมีคุณธรรมจริยธรรมมีความรับผิดชอบเน้นการสร้างคุณค่าร่วมและค่านิยมที่ดีคือสังคมที่มีความหวัง (Hope) สังคมที่เปี่ยมสุข (Happiness) และสังคมที่มีความสมานฉันท์ (Harmony)

ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560-2564) ที่กำหนดวิสัยทัศน์“ประเทศไทยใสสะอาดไทยทั้งชาติต้านทุจริต” (Zero Tolerance & Clean Thailand) กำหนดยุทธศาสตร์หลักออกเป็น 6 ยุทธศาสตร์ยุทธศาสตร์ที่สำคัญคือยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริตเป็นยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นกระบวนการปรับสภาพทางสังคมให้เกิดภาวะ “ไม่ทนต่อการทุจริต” โดยเริ่มตั้งแต่กระบวนการกล่อมเกลากองทัพสังคมสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริตปลูกฝังความพอเพียงมีวินัยซื่อสัตย์สุจริตมีจิตสาธารณะจิตอาสาและความเสียสละเพื่อส่วนรวมปลูกฝังความคิดแบบ Digital Thinking ให้สามารถคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวมและประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเครื่องมือต้านทุจริต

มาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตกระทรวงสาธารณสุข 3 ป. 1 ค. (ปลูก/ปลูกจิตสำนึก ป้องกันปราบปรามและสร้างเครือข่าย) มุ่งเน้นการป้องกันการทุจริตให้มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ กำหนดให้มีการบริหารงานที่โปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาลซึ่งเป็น 1 ใน 4 ยุทธศาสตร์สำคัญในการปฏิรูปกระทรวงสาธารณสุขประกอบด้วย**ปลูก/ปลูกจิตสำนึกสร้างจิตสำนึก**ปรับฐานความคิดด้านการต่อต้านการทุจริตที่ตัวบุคคลสร้างพลังคุณธรรมขับเคลื่อนสังคม**ป้องกัน**สร้างระบบคุณธรรมและยกระดับความโปร่งใสในการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและเข้มแข็ง**ปราบปราม**ปรับปรุงกฎระเบียบที่เอื้อต่อการทุจริตและปิดช่องโหว่กำหนดมาตรการลงโทษผู้กระทำผิดอย่างรวดเร็วและเป็นธรรม**เครือข่าย**สร้างกลไกภาคประชาชน (อสม.) ภาคประชาสังคมในการเฝ้าระวังแจ้งเบาะแสและสร้างความเข้มแข็งของกลไกการตรวจสอบ

ยุทธศาสตร์ระยะ 20 ปี (ด้านสาธารณสุข) ภายใต้วิสัยทัศน์“เป็นองค์กรหลักด้านสุขภาพที่รวมพลังสังคมเพื่อประชาชนสุขภาพดี”มีเป้าหมายให้ “ประชาชนสุขภาพดีเจ้าหน้าที่มีความสุขระบบสุขภาพยั่งยืน” โดยพัฒนาความเป็นเลิศ 4 ด้านได้แก่

- (1) การส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค (P&P Excellence)
- (2) ระบบบริการเป็นเลิศ (Service Excellence)
- (3) บุคลากรเป็นเลิศ (People Excellence) และ
- (4) ระบบบริหารจัดการเป็นเลิศ (Governance Excellence)

มุ่งเน้นการใช้เครื่องมือวัดระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงาน(Integrity and Transparency Assessment : ITA) ที่เป็นมาตรฐานและได้รับการยอมรับในระดับประเทศเครื่องมือวัดนี้ หน่วยงานจะต้องปรับสภาพทางสังคมของหน่วยงานให้เกิดภาวะ “ไม่ทนต่อการทุจริต” โดยเริ่มตั้งแต่

กระบวนการกล่อมเกลากองทัพสังคมสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริตปลูกฝังความพอเพียงมีวินัยซื่อสัตย์สุจริตมีจิตสาธารณะจิตอาสาและความเสียสละเพื่อส่วนรวมปลูกฝังความคิดแบบ Digital Thinking ให้สามารถคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวมและประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเครื่องมือต้านทุจริตจึงกล่าวได้ว่าระบบการคิดจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่สร้างปัญหาให้แก่สังคมคือระบบการคิดที่ไม่สามารถแยกเรื่องประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมออกจากกันให้ได้อย่างชัดเจนโดยมักจะนำประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมมาปะปนกันนำประโยชน์ส่วนรวมมาเป็นประโยชน์ส่วนตนเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนเป็นหลักเห็นแก่ประโยชน์ของเครือญาติและพวกพ้องสำคัญกว่าประโยชน์ของประเทศชาติระบบการคิดดังกล่าวจึงเป็นต้นเหตุสำคัญที่จะนำไปสู่การทุจริตดังนั้นการปรับสภาพทางสังคมของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขให้เกิดภาวะ ที่เรียกว่า**“ไม่ทนต่อการทุจริต”** จึงต้องปลูกฝังความคิด **แบบ Digital Thinking** ให้สามารถคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวมประยุกต์หลัก

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเครื่องมือด้านทุจริตเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมที่ไม่ยอมรับและต่อต้านการทุจริตในทุกรูปแบบ

ประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการป้องกันการทุจริตและแก้ไขการกระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่รัฐในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

2560 สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ประกาศมาตรการป้องกันการทุจริตและแก้ไขการกระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่รัฐในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 โดยกำหนดมาตรการสำคัญเร่งด่วนเชิงรุกในการป้องกันการทุจริต การบริหารงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และการแก้ไขปัญหาการกระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่รัฐที่สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขส่วนกลาง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2560 กำหนดมาตรการสำคัญเร่งด่วนเชิงรุกในการป้องกันการทุจริต การบริหารงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และการแก้ไขปัญหาการทำความผิดวินัยของเจ้าหน้าที่รัฐ ตามประกาศมาตรการป้องกันการทุจริตและแก้ไขการกระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่รัฐในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ดังต่อไปนี้

1. มาตรการการใช้ธรรมาภิบาล
2. มาตรการการเบิกค่าตอบแทน
3. มาตรการการจัดทำโครงการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ประชุมและสัมมนา
4. มาตรการการจัดหาพัสดุ

มีวัตถุประสงค์

1. สร้าง สืบทอดวัฒนธรรมสุจริต และแสดงเจตจำนงสุจริตในการบริหารราชการให้เกิดความคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม
2. แสดงความมุ่งมั่นในการบริหารราชการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล
3. ตรวจสอบการบริหารงานและการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่รัฐ ไม่ให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวในตำแหน่งหน้าที่อันมิควรได้ โดยชอบตามกฎหมาย ให้ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดียืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม ถูกกฎหมาย โปร่งใส และตรวจสอบได้

4. สร้างความเชื่อมั่นศรัทธาต่อการบริหารราชการแผ่นดินแก่ผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประชาชน โดยกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

นโยบายหลัก

1. มุ่งเน้นการสร้าง สืบทอดวัฒนธรรมสุจริตไม่ให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวในตำแหน่งหน้าที่อันมิควรได้โดยชอบตามกฎหมาย
2. ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความสุข มีคุณธรรม จริยธรรม ในความรับผิดชอบต่อนหน้าที่
3. มุ่งเน้นการจัดหาพัสดุภาครัฐโดยการซื้อ จ้าง เช่า แลกเปลี่ยน หรือโดยวิธีอื่นใดให้สอดคล้องกับประกาศระเบียบ หลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

แนวทางปฏิบัติ

1. เจ้าหน้าที่รัฐต้องปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ
(1.1) ระเบียบสำนักงานนายกรัฐมนตรีว่าด้วยธรรมาภิบาล พ.ศ. 2523 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
(1.2) ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ พ.ศ. 2550
(1.3) ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกจ่ายในการฝึกอบรม การจัดงาน และการประชุมระหว่าง

- ประเทศ พ.ศ. 2549 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- (1.4) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- (1.5) พระราชกฤษฎีกา มติคณะรัฐมนตรี ประกาศ ข้อบังคับหลักเกณฑ์ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. หน่วยงานดำเนินการตามเกณฑ์การควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยง
3. หากพบว่ามีการกระทำผิด ต้องดำเนินการทางวินัย ละเมิดและอาญาอย่างเคร่งครัด

ยุทธศาสตร์โรงพยาบาลศรีนคร ปี 2556-2560 กำหนดแผนยุทธศาสตร์ ดังนี้

แผนยุทธศาสตร์โรงพยาบาลศรีนครปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔
วิสัยทัศน์
เป็นโรงพยาบาลของชุมชนที่มีคุณภาพผู้รับบริการอบอุ่นใจ ผู้ให้บริการมีความสุข
พันธกิจ
๑. จัดบริการสุขภาพ (ป้องกันรักษา ส่งเสริมฟื้นฟู) แบบองค์รวมที่มีคุณภาพได้มาตรฐานโดยยึดผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง
๒. เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย
๓. พัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ
๔. ส่งเสริมบุคลากรให้เก่งดีมีความสุข
๕. พัฒนาสิ่งแวดล้อมให้ปลอดภัยเอื้อต่อการมีสุขภาพดี
ค่านิยม
ร ร่วมแรงร่วมใจ (Team work) รับผิดชอบต่อสังคมและจรรยาวิชาชีพ (responsibility)
พ พัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง
ศ ศูนย์กลางคือประชาชน(ผู้ป่วย) / (ผู้รับบริการ)
น นวัตกรรมนำสู่การพัฒนา (Innovation)
เข็มมุ่งปี ๒๕๖๐
1. ปัญหาขาดสภาพคล่องด้านการเงิน
2. ปัญหาเรื่องผู้ป่วยโรคเรื้อรัง (DM, HT, CA) และกลุ่มผู้ป่วยที่มีภาวะรุนแรงเฉียบพลัน (AMI, Stroke) , โรคติดต่อ (ไข้เลือดออก, TB)
3. การตอบสนองความต้องการของผู้ให้และผู้รับบริการ
เป้าประสงค์
Goal๑. ผู้รับบริการได้รับการส่งเสริมป้องกันโรคการรักษาพยาบาลการฟื้นฟูสภาพที่มีมาตรฐาน มีความปลอดภัยและพึงพอใจ
Goal๒. ประชาชนมีสุขภาพดี
Goal๓. ลดการป่วยและตายด้วยด้วยโรคและภัยสุขภาพที่สำคัญ
Goal๔. ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการจัดการสุขภาพ
Goal๕. ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมีประสิทธิภาพและทันสมัย
Goal๖. มีระบบธรรมาภิบาลและคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ

Goal๗. มีการบริหารจัดการด้านการเงินการคลังสุขภาพ
Goal๘. บุคลากรมีสมรรถนะที่เหมาะสม เก่งดีมีความสุข
Goal๙. สิ่งแวดล้อมมีความปลอดภัยและเอื้อต่อการมีสุขภาพดี
ยุทธศาสตร์
๑. พัฒนาคุณภาพระบบบริการให้เป็นองค์กรที่น่าไว้วางใจแก่ผู้รับบริการ
๒. เสริมสร้างความเข้มแข็งของภาคีเครือข่าย
๓. พัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล***
๔. เสริมสร้างบุคลากรให้เก่ง ดีมีความสุข
๕. พัฒนาสิ่งแวดล้อมให้ปลอดภัยเอื้อต่อการมีสุขภาพดี

ซึ่งเชื่อมโยง ให้เห็นว่า โรงพยาบาลศรีนคร ได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ในข้อ 3 เพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการของโรงพยาบาลให้เกิดประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของชาติ และยุทธศาสตร์ของกระทรวงสาธารณสุข ตามประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 ระบบบริหารจัดการเป็นเลิศ (Governance Excellence)

ระบบความคิด

แก้ “ทุจริต”

ต้องคิดแยกแยะ

ปรับวิธีคิด

พฤติกรรมเปลี่ยน สังคมเปลี่ยน
ประเทศชาติเปลี่ยน โลกเปลี่ยน

ทำไมจึงใช้

ระบบเลขฐานสิบ (Analog)

และ ระบบเลขฐานสอง (Digital)

มาใช้แยกแยะการ แก่ “ทฤษฎี”

เรามาเข้าใจและมาคิดแบบระบบเลขกันเถอะ

Analog Thinking

ระบบเลข “ฐานสิบ” (decimal number system) หมายถึงระบบเลขที่มีตัวเลข ๑๐ ตัว คือ ๐ , ๑ , ๒ , ๓ , ๔ , ๕ , ๖ , ๗ , ๘ , ๙ เป็นระบบคิดเลขที่เราใช้ในชีวิตประจำวันกันมาตั้งแต่จำความกันได้ ไม่ว่าจะเป็นการใช้บอกปริมาณหรือบอกขนาด ช่วยให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันในการสื่อความหมาย สอดคล้องกับระบบ “Analog” ที่ใช้ค่าต่อเนื่องหรือสัญญาณซึ่งเป็นค่าต่อเนื่อง หรือแทนความหมายของข้อมูลโดยใช้ฟังก์ชันที่ต่อเนื่อง หรือ Continuous

ระบบคิด “ฐานสิบ” หรือ Analog Thinking เป็นระบบการคิดวิเคราะห์ข้อมูลที่มีตัวเลขหลายตัว และอาจหมายถึงโอกาสที่จะเลือกได้หลายทาง เกิดความคิดที่หลากหลาย ชับซ้อน หากนำมาเปรียบเทียบกับการทำงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ จะทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องคิดเยอะ ต้องใช้ดุลยพินิจเยอะ อาจจะนำประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมมาปะปนกันได้ แยกประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมออกจากกันไม่ได้

Digital Thinking

ระบบเลข “ฐานสอง” (binary number system) หมายถึง ระบบเลขที่มีสัญลักษณ์เพียงสองตัว คือ ๐ (ศูนย์) กับ ๑ (หนึ่ง) สอดคล้องกับการทำงานระบบ Digital ที่มีลักษณะการทำงานภายในเพียง ๒ จังหวะ คือ ๐ กับ ๑ หรือ ON กับ OFF ตัดเด็ดขาด หรือ Discrete

ระบบคิด “ฐานสอง” หรือ Digital Thinking เป็นระบบการคิดวิเคราะห์ข้อมูลที่สามารถเลือกได้เพียง ๒ ทางเท่านั้น คือ ๐ (ศูนย์) กับ ๑ (หนึ่ง) และอาจหมายถึงโอกาสที่จะเลือกได้เพียง ๒ ทาง เช่น ใช่ กับ ไม่ใช่ เท็จ กับ จริง ทำได้ กับ ทำไม่ได้ ประโยชน์ส่วนตน กับ ประโยชน์ส่วนรวม เป็นต้น จึงเหมาะกับการนำมาเปรียบเทียบกับ

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องสามารถแยกเรื่องตำแหน่งหน้าที่กับเรื่องส่วนตัวออกจากกันได้อย่างเด็ดขาด และไม่กระทำการที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม

เมื่อนำระบบเลข
“ฐานสิบ Analog”
 และ ระบบเลข **“ฐานสอง Digital”**
 มาปรับใช้เป็นแนวคิด คือ
 ระบบคิด **“ฐานสิบ Analog”** และ
 ระบบคิด **“ฐานสอง Digital”**
 จะเห็นได้ว่า...

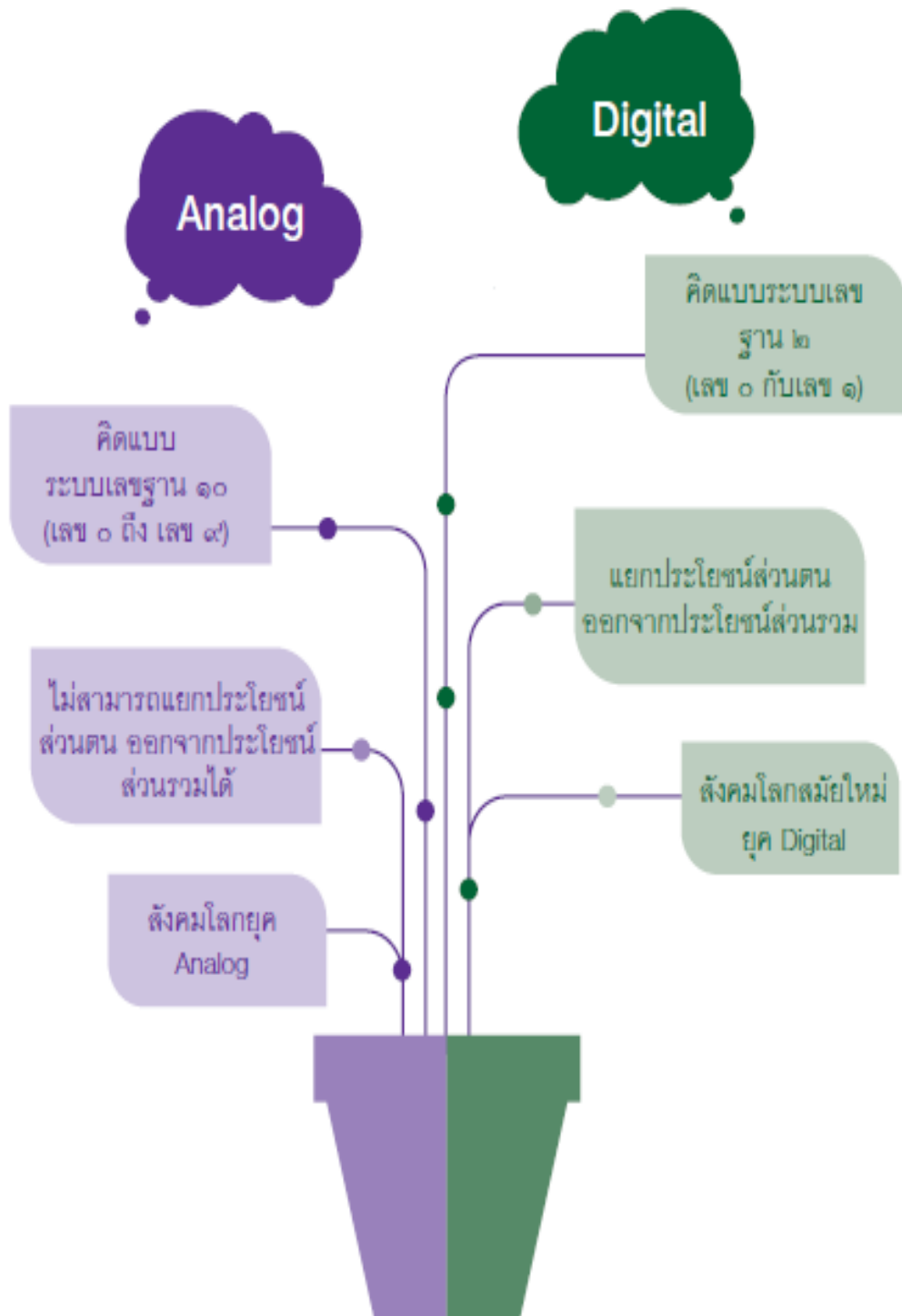
ระบบคิด “ฐานสิบ Analog” เป็นระบบการคิดวิเคราะห์ข้อมูลที่มีตัวเลขหลายตัว และอาจหมายถึงโอกาสที่จะเลือกได้หลายทาง เกิดความคิดที่หลากหลาย ซับซ้อน หากนำมาเปรียบเทียบกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ จะทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องคิดเยอะ ต้องใช้ดุลยพินิจเยอะ อาจจะนำประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมมาปะปนกันได้ แยกประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมออกจากกันไม่ได้

ระบบคิด “ฐานสอง Digital” เป็นระบบการคิดวิเคราะห์ข้อมูลที่สามารถเลือกได้เพียง ๒ ทางเท่านั้น คือ ๐ (ศูนย์) กับ ๑ (หนึ่ง) และอาจหมายถึงโอกาสที่จะเลือกได้เพียง ๒ ทาง เช่น ใช่ กับ ไม่ใช่, เท็จ กับ จริง, ทำได้ กับ ทำไม่ได้, ประโยชน์ส่วนตน กับ ประโยชน์ส่วนรวม เป็นต้น จึงเหมาะกับการนำมาเปรียบเทียบกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องสามารถแยกเรื่องตำแหน่งหน้าที่กับเรื่องส่วนตัวออกจากกันอย่างเด็ดขาด และไม่กระทำการที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม

ระบบความคิด

“แยกแยะให้ได้เรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน”

Analog

Digital

ฐาน

๑๐

ระบบคิด

ฐาน

๒

ใช้น้ำประปาหลวง
ล้างรถส่วนตัว

ไม่ใช้น้ำประปาหลวง
ล้างรถส่วนตัว

นำรถยนต์หลวง
มาใช้ธุระส่วนตัว

ไม่นำรถยนต์หลวง
มาใช้ธุระส่วนตัว

นำอุปกรณ์ไฟฟ้าส่วนตัว
มาชาร์ตที่ทำงาน

ไม่นำอุปกรณ์ไฟฟ้า
ส่วนตัวมาชาร์ตที่ทำงาน

นำวัสดุครุภัณฑ์หลวง
ไปใช้ส่วนตัว

ไม่นำวัสดุครุภัณฑ์หลวง
ไปใช้ส่วนตัว

ใช้โทรศัพท์หลวง
ในเรื่องส่วนตัว

ไม่ใช้โทรศัพท์หลวง
ในเรื่องส่วนตัว

รับของขวัญจาก
ผู้มาติดต่อราชการ

ไม่รับของขวัญจาก
ผู้มาติดต่อราชการ

คิดให้ได้ คิดให้ดี คิดให้เป็น

“ เลิกเถอะ..มาคิดฐานสอง
และทั้งฐานสิบ
เพื่อประเทศไทยของเรา ”

คิดให้ได้

๑. คิดก่อนทำ (ก่อนกระทำการทุจริต)
๒. คิดถึงผลเสียผลกระทบต่อประเทศไทย
(ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับประเทศในทุก ๆ ด้าน)
๓. คิดถึงผู้ได้รับผลประโยชน์จากการกระทำการทุจริต
(เอามาเป็นบทเรียน)
๔. คิดถึงผลเสียผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับตนเอง (จะต้อง
อยู่กับความเสี่ยงที่จะถูกร้องเรียน ถูกลงโทษไล่ออก และติดคุก)
๕. คิดถึงคนรอบข้าง (เสื่อมเสียต่อครอบครัวและวงศ์ตระกูล)
๖. คิดอย่างมีสติสัมปชัญญะ

๑. คิดแบบพอเพียง ไม่เบียดเบียนตนเอง
ไม่เบียดเบียนผู้อื่น และไม่เบียดเบียนประเทศไทย
๒. คิดอย่างรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ กฎระเบียบ
๓. คิดตามคุณธรรมว่า “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว”

คิดให้ดี

คิดให้เป็น

๑. คิดแยกเรื่องประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม
ออกจากกันอย่างชัดเจน
๒. คิดแยกเรื่องตำแหน่งหน้าที่ กับ เรื่องส่วนตัวออกจากกัน
๓. คิดที่จะไม่นำประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวมมา
ปะปนกัน มาก้าวกำกัน
๔. คิดที่จะไม่เอาประโยชน์ส่วนรวมมาเป็นประโยชน์ส่วนตน
๕. คิดที่จะไม่เอาผลประโยชน์ส่วนรวมมาตอบแทนบุญคุณ
ส่วนตน
๖. คิดเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน
เครือข่าย และพวกพ้อง

การปฏิบัติงานแบบใช้ระบบคิดฐานสอง (Digital)

“ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีระบบการคิดที่สามารถแยกออกอย่างชัดเจนว่า สิ่งไหนถูก สิ่งไหนผิด สิ่งไหนทำได้ สิ่งไหนทำไม่ได้ สิ่งไหนคือประโยชน์ส่วนตน สิ่งไหนคือประโยชน์ส่วนรวม ไม่นำมาปะปนกัน ไม่นำสิ่งของราชการมาใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตน ไม่เบียดบังราชการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมหรือ ของหน่วยงานเหนือกว่าประโยชน์ของตนเอง ไม่แสวงหาประโยชน์จากตำแหน่งหน้าที่ ราชการ ไม่รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากการปฏิบัติหน้าที่ กรณีเกิดการขัดกัน ระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม จะต้องยึดประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก ”

การปฏิบัติงานแบบใช้ระบบคิดฐานสิบ (Analog)

“ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐยังมีระบบการคิดที่นำประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมมาปะปนกันไปหมด แยกแยะไม่ออกว่าสิ่งไหน คือประโยชน์ส่วนตน สิ่งไหนคือประโยชน์ส่วนรวม นำสิ่งของราชการมาใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตน เบียดบังราชการ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนเหนือกว่าประโยชน์ของส่วนรวม หรือของหน่วยงาน จะคอยแสวงหาประโยชน์จากตำแหน่งหน้าที่ราชการเพื่อตนเอง เครือญาติหรือพวกพ้อง กรณีเกิดการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม จะต้องยึดประโยชน์ส่วนตนเป็นหลัก ”

บอกเล่าฐานสืบ ที่คิดแบบ Analog

การใช้รถหลวง

การใช้รถหลวงส่วนกลางเป็นพาหนะไป-กลับ ระหว่างบ้านพักกับที่ทำงานได้หรือไม่

มีประเด็นตัวอย่างว่า ข้าราชการหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่ง ได้นำรถยนต์ส่วนกลางซึ่งเป็นรถที่มีไว้เพื่อกิจการอื่นเป็นส่วนรวมของหน่วยงานไปใช้ในลักษณะรถประจำตำแหน่ง โดยข้าราชการหน่วยงานของรัฐจะโทรศัพท์สั่งการพนักงานขับรถโดยตรง และให้พนักงานขับรถเป็นผู้เก็บกุญแจรถไว้ และยังให้พนักงานขับรถนำรถยนต์ดังกล่าวไปรับ-ส่งตนเองระหว่างบ้านพักกับหน่วยงานในช่วงเช้าและเย็นด้วย โดยไม่มีการจัดทำเอกสารควบคุมการใช้รถตามระเบียบทางราชการ ทำให้ไม่สามารถตรวจสอบได้ว่าใช้รถเพื่องานราชการหรือไม่ หรือเมื่อเสร็จสิ้นการใช้งานในแต่ละวันได้นำรถมาเก็บรักษาที่โรงเก็บรถภายในหน่วยงานหรือไม่

กรณีนี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินชี้มูลว่าเป็นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยรถราชการ พ.ศ. ๒๕๒๓ กระทำการทุจริตและใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เงินหรือทรัพย์สินของทางราชการ โดยอาศัยโอกาสที่ตนมีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาอนุญาตใช้รถยนต์ส่วนกลาง แต่กลับนำรถยนต์ไปใช้ในลักษณะที่เป็นรถประจำส่วนตัว การใช้รถยนต์ไป-กลับที่พักเป็นประจำส่วนตัวแม้จะมีระยะทางสั้นๆ หรือใช้รถยนต์ไปในสถานที่อื่นๆ เช่น ไปรับประทานอาหารกลางวันหรือไปทำธุระส่วนตัวก็ถือว่าเป็น

การใช้รถยนต์ที่ไม่เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ และเป็นกระทำการทุจริต ซึ่งจะต้องถูกดำเนินการทางอาญาและทางวินัย นอกจากคนใช้รถยนต์จะมีความผิดแล้ว เจ้าหน้าที่ฝ่ายผลิต เจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงิน และผู้อนุมัติเบิกจ่ายค่าน้ำมันก็จะถูกดำเนินการทางวินัยด้วย รวมทั้งเรียกเงินค่าน้ำมันทั้งหมดคืนราชการ

ดังนั้น การใช้รถยนต์ส่วนกลางต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนดไว้ ไม่ควรใช้ในลักษณะที่เป็นการส่วนตัว และหากมีความจำเป็นที่จะใช้นอกเหนือจากภารกิจที่ได้รับมอบหมายนั้น ก็ควรจะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือก่อน เพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายในภายหลัง

กรณีนี้ เป็นเรื่องต่อแหลมที่มีการกระทำกันแทบทุกหน่วยงานด้วยความเคยชิน โดยคิดไปเองว่าเป็นเรื่องเล็กน้อย เมื่อไหร่ที่พลาดพลั้งมีการเอาผิดกันขึ้นมา ก็เกิดความเสียหายแก่ผู้กระทำความผิดโดยใช้เหตุ

คัดลอกจากคอลัมน์ มุมข้าราชการ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับที่ ๒๑๕๔๘ ปีที่ ๖๘ ฉบับวันพฤหัสบดีที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๐

เรื่อง ทบอขอไปประชุม

ใช้งบประมาณจากบริษัทฯไปประชุม สัมมนา อบรม ศึกษานี้ได้หรือไม่

มีประเด็นว่าคุณหมอกท่านหนึ่งจะเดินทางไปประชุมที่จังหวัดหนึ่ง โดยได้รับการสนับสนุนจากบริษัทฯ ซึ่งคุณหมอแจ้งว่าบริษัทฯไม่มีความสัมพันธ์กับตนภายในหน่วยงาน จะสัมพันธ์กับคนเฉพาะที่คลินิกเท่านั้น โดยที่ผู้บังคับบัญชาไม่พิจารณาอนุญาตให้ไปประชุม จึงขอใช้วันลาพักผ่อนเพื่อไปประชุม

กรณีนี้ ถือว่าเป็นการไม่ปฏิบัติตามประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าด้วยหลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งออกตามความมาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่กำหนดห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคล นอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันควรได้ตามกฎหมาย หรือกฎ ข้อบังคับ ที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เว้นแต่การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ตามธรรมจรรยาที่ประกาศไว้ในประกาศนี้ คือการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากญาติหรือบุคคลที่ให้อาศัยในโอกาสต่าง ๆ โดยปกติตามขนบธรรมเนียมประเพณีหรือวัฒนธรรม หรือให้อาศัยตามมารยาทที่ปฏิบัติกันในสังคม โดยกำหนดให้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากญาติซึ่งให้โดยเสน่หาตามจำนวนที่เหมาะสมตามกฎหมาย รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลอื่นซึ่งมิใช่ญาติมีราคาหรือมูลค่าในการรับจากแต่ละบุคคล แต่ละโอกาสไม่เกินสามพันบาท รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่การให้นั้นเป็นการให้ในลักษณะบุคคลทั่วไป หากการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ หรือมีราคาหรือมีมูลค่าเกินกว่าสามพันบาทซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับมาแล้วโดยมีความจำเป็นอย่างยั้งที่ควรรับไว้เพื่อรักษาไมตรี มิตรภาพ หรือความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นต้องแจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นต่อผู้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัด ในทันทีที่สามารถกระทำได้ เพื่อให้วินิจฉัยว่ามีความจำเป็น ความเหมาะสม และสมควรที่จะให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นไว้เป็นของตนหรือไม่ ทั้งนี้เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมที่เกิดจากการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๔ มาตรา ๑๐๗/๑ ให้ถือเป็นความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ต้องระวางโทษตามมาตรา ๑๒๒ จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

เรื่องนี้เป็นเรื่องล่อแหลมที่อาจมีการกระทำกันด้วยการรู้เท่าไม่ถึงการณ์โดยคิดว่าใช้เงินพักร้อนซึ่งถือเป็นเรื่องส่วนตัว และบริษัทฯมีความสัมพันธ์กับตนเฉพาะที่คลินิกเท่านั้น การกระทำดังกล่าว จำเป็นที่คุณหมอ จะต้องขออนุมัติจากผู้บังคับบัญชาเป็นลายลักษณ์อักษร ต้องระบุด้วยว่าได้รับการสนับสนุนจากบริษัทฯหรือบริษัทเอกชนที่มีไปประชุม สัมมนา อบรม ศึกษานี้ หรือบรรยายทางวิชาการ ทั้งในและต่างประเทศ หากแม้ผู้บังคับบัญชาจะไม่อนุญาต แม้จะใช้วันลาพักผ่อนก็ตาม

บทที่
๒

ร่าง พระราชบัญญัติ

ว่าด้วยความขัดแย้งเกี่ยวกับ

การขัดกันระหว่าง

ประโยชน์ส่วนบุคคล

กับประโยชน์ส่วนรวม **พ.ศ. ....**

คู่มือ
ผลประโยชน์
ทับซ้อน
Conflict
of Interest

ร่าง พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิด เกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคล กับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. ....

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้เสนอร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. .... มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การบริหารงานของรัฐเป็นไปด้วยความโปร่งใสและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน รวมทั้งต้องให้ประชาชนปราศจากความเคลือบแคลงสงสัยในความซื่อสัตย์สุจริต ของผู้มีหน้าที่ในการบริหารงานของรัฐ จึงต้องห้ามการกระทำอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลของผู้มีหน้าที่ดังกล่าวกับประโยชน์ส่วนรวม อีกทั้งยังเป็นการแสดงเจตจำนงอย่างเด่นชัดของรัฐบาลไทยต่อประชาคมโลกถึงความมุ่งมั่นอย่างต่อเนื่องในการแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างจริงจังเพื่อความมั่นคงและภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศ

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. .... ที่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจ โดยขอหยิบยกในมาตรา ๕ มาตรา ๗ มาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๑ ดังนี้

มาตรา ๕ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเข้ามีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือบุคคลอื่น ซึ่งเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม แต่การใช้ตำแหน่งหน้าที่แทนหน่วยงานของรัฐเพื่อประโยชน์ของหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐสังกัดอยู่มิให้ถือว่าเป็นการกระทำตามมาตรา

การกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมตามวรรคหนึ่งด้วย

(๑) การกระทำที่เกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เว้นแต่ที่กำหนดไว้เป็นอย่างอื่นในพระราชบัญญัตินี้

(๒) การกำหนดนโยบายหรือการเสนอหรือให้ความเห็นชอบร่างกฎหมายหรือร่างกฎซึ่งเอื้อประโยชน์เป็นการเฉพาะต่อกิจการที่ตน คู่สมรส บุตร หรือบิดามารดา มีส่วนได้เสียเกินกว่า ส่วนได้เสียตามปกติที่บุคคลทั่วไปมีอยู่ ในกรณีที่เป็นนิติบุคคล การเป็นหุ้นส่วนหรือถือหุ้นเกินร้อยละห้าของนิติบุคคลนั้นถือว่าเป็นการมีส่วนได้เสียเกินกว่าส่วนได้เสียตามปกติ เว้นแต่เป็นการดำเนินการตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาหรือผู้กำกับดูแล

(๓) การใช้ข้อมูลภายในของรัฐที่ยังเป็นความลับอยู่ซึ่งตนได้รับหรือจากการปฏิบัติราชการ การปฏิบัติหน้าที่หรือการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่โดยทุจริต

(๔) การริเริ่ม เสนอ จัดทำ หรืออนุมัติโครงการของรัฐหรือของหน่วยงานของรัฐโดยทุจริต หรือเพื่อเอื้อประโยชน์ต่อตนเองหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดโดยเฉพาะไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม

(๕) การใช้ทรัพย์สินของหน่วยงานที่ตนสังกัดหรือที่ตนปฏิบัติหน้าที่อยู่ ไปเพื่อประโยชน์ของตนหรือผู้อื่น เว้นแต่ได้รับอนุญาตโดยชอบด้วยกฎหมายหรือกฎ หรือทรัพย์สินนั้นมีราคาเล็กน้อย

(๖) การใช้ตำแหน่งหรืออำนาจหน้าที่ซึ่งตนมีอยู่โดยทุจริต ไปมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจโดยอิสระในการใช้อำนาจตามตำแหน่งหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งอื่น ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(ก) อนุมัติ อนุญาต รับผิดชอบ เบียดเบียน หรือออกคำสั่งทางปกครองอื่นที่ให้สิทธิประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นเงินได้

- (ข) ให้สัมปทาน ทำสัญญา หรือทำนิติกรรม อันเป็นการให้ประโยชน์แก่บุคคลหนึ่งบุคคลใด
- (ค) บรรจุ แต่งตั้ง เลื่อนเงินเดือน เลื่อนขั้นเงินเดือน โอน ย้าย ดำเนินการทางวินัย หรือให้เจ้าหน้าที่ของรัฐในบังคับบัญชา หรือกำกับดูแลของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งอื่น ดังกล่าว พ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่
- (ง) ไม่แจ้งความหรือไม่ร้องทุกข์เพื่อดำเนินคดีอาญา
- (จ) ไม่ฟ้องคดี ไม่อุทธรณ์ ไม่ฎีกา หรือไม่ดำเนินการอื่นใด เกี่ยวกับคดีหรือให้ถอนคำร้องทุกข์ ให้ถอนฟ้อง ให้ถอนอุทธรณ์ หรือให้ถอนฎีกา ไม่ว่าจะเป็คดีประเภทใด
- (ฉ) ดำเนินกระบวนการพิจารณา ทำคำพิพากษา คำสั่ง คำวินิจฉัย หรือคำชี้ขาด
- (ช) ไม่บังคับทางปกครอง ไม่บังคับคดีหรือไม่บังคับตามคำชี้ขาด

การกระทำตามวรรคสอง (๒) (๓) และ (๔) ให้ใช้บังคับแก่ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง ผู้บริหารระดับสูง และผู้อำนวยการกองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และเจ้าหน้าที่ของรัฐตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด ให้นำความในวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับแก่คู่สมรสหรือบุตรของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งกระทำโดยอาศัยอิทธิพลของเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วย และในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้มีส่วนรู้เห็นเป็นใจหรือยินยอมด้วยในการกระทำของคู่สมรสหรือบุตรดังกล่าวหรือรู้แล้วเพิกเฉยมิได้ดำเนินการแก้ไข ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นรับโทษเช่นเดียวกับคู่สมรสหรือบุตรด้วย

ให้นำความในวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับแก่บุคคลซึ่งมิใช่บุคคลตามวรรคสี่ และเป็นผู้กระทำโดยอาศัยอิทธิพลของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่ดำเนินการในลักษณะผู้ใช้ผู้ถูกใช้ ผู้ร่วมดำเนินการ หรือผู้ได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่ของรัฐให้กระทำการตามวรรคหนึ่ง และวรรคสองด้วย

เพื่อประโยชน์ในการบังคับใช้วรรคสอง (๕) ให้คณะรัฐมนตรี คณะกรรมการ ข้าราชการรัฐสภา คณะกรรมการบริหารศาล องค์การอิสระ ตามรัฐธรรมนูญ หรือหัวหน้าหน่วยงานอื่นของรัฐ จัดให้มีระเบียบว่าด้วยการอนุญาตให้ใช้ทรัพย์สินตามวรรคสอง (๕) สำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือกำกับดูแล ทั้งนี้ โดยมีมาตรฐานไม่ต่ำกว่าระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด ระเบียบดังกล่าวอย่างน้อยต้องกำหนดในเรื่องทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

- (๑) ยานพาหนะ
- (๒) เครื่องมือสื่อสาร
- (๓) อาคารสถานที่
- (๔) วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องใช้ในสำนักงาน
- (๕) สิ่งสาธารณูปโภค

มาตรา ๗ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐรับของขวัญ ของที่ระลึก เงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ที่มีผู้มอบให้ในโอกาสที่เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติงานตามตำแหน่งหน้าที่ของตนหรือตามที่ได้รับมอบหมาย แม้ว่าผู้มอบหมายจะระบุให้เป็นการส่วนตัวก็ตาม เว้นแต่เป็นสิ่งที่อาจได้รับตามกฎหมายหรือกฎ หรือเป็นสิ่งที่ได้รับตามจำนวนที่สมควรตามปกติประเพณีนิยมในการปฏิบัติหน้าที่ หรือเป็นการรับการให้ ในลักษณะให้แก่บุคคลทั่วไป หรือตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดตามวรรคหนึ่งที่ตนไม่มีสิทธิได้รับ ต้องรายงานและส่งมอบสิ่งนั้นให้หน่วยงานที่ตนสังกัดในโอกาสแรกที่กระทำได้ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับสิ่งนั้นไว้ และให้สิ่งนั้นตกเป็นของหน่วยงานของรัฐ โดยให้หน่วยงานนั้นจัดทำบัญชีไว้เป็นหลักฐานและเก็บรักษาหรือจัดการสิ่งนั้น ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่คู่สมรสและญาติของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งได้รับของขวัญ ของที่ระลึก เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด อันอาจคำนวณเป็นเงินได้เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยโดยอนุโลม ในกรณีที่คู่สมรสหรือญาติไม่มีสิทธิรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าว ให้มีหน้าที่แจ้งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทราบในโอกาสแรกที่กระทำได้แต่ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับสิ่งนั้นไว้ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการตามวรรคสองต่อไป

มาตรา ๒๐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ คู่สมรสหรือบุตรของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคล ตามมาตรา ๕ วรรคห้า ผู้ใดกระทำการอันเป็นความผิดตามมาตรา ๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๑ เจ้าหน้าที่ของรัฐ คู่สมรสหรือญาติของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗ โดยไม่แจ้งรายงานหรือไม่ส่งมอบทรัพย์สินภายในเวลาที่กำหนด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทที่

๓

การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้าน
ผลประโยชน์ทับซ้อน

คู่มือ
ผลประโยชน์
ทับซ้อน
Conflict
of Interest

บทที่ 3

การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน

การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน (Risk Assessment for Conflict of Interest)

การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน เป็นการวิเคราะห์ระดับโอกาสที่จะเกิดผลกระทบของความเสียหายต่างๆ เพื่อประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสียหาย และดำเนินการวิเคราะห์ และจัดลำดับความเสี่ยง โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยง ด้านผลประโยชน์ทับซ้อน ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และความรุนแรงของ ผลกระทบ (Impact) และระดับความเสี่ยง ทั้งนี้ กำหนดเกณฑ์ในเชิงคุณภาพเนื่องจากเป็นข้อมูลเชิงพรรณนา ที่ไม่สามารถระบุเป็นตัวเลข หรือจำนวนเงินที่ชัดเจนได้

เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) เชิงคุณภาพ

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
5	สูงมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นเป็นประจำ
4	สูง	มีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง
3	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง
2	น้อย	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยครั้ง
1	น้อยมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นยาก

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) เชิงคุณภาพ ที่ส่งผลกระทบด้านการดำเนินงาน (บุคลากร)

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
5	สูงมาก	ถูกลงโทษทางวินัยร้ายแรง
4	สูง	ถูกลงโทษทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรง
3	ปานกลาง	สร้างบรรยากาศในการทำงานที่ไม่เหมาะสม
2	น้อย	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานบ่อยครั้ง
1	น้อยมาก	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานนานๆ ครั้ง

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณา จากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ 4 ระดับ ดังนี้

ระดับของความเสียหาย (Degree of Risk)

ลำดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
1	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	15-25 คะแนน
2	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	9-14 คะแนน
3	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	4-8 คะแนน
4	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk : L)	1-3 คะแนน

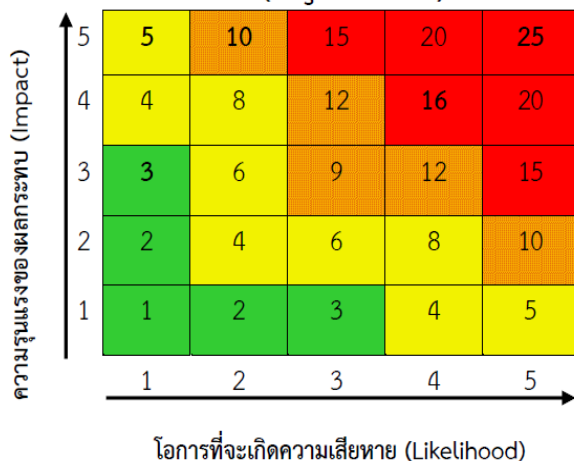
ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) ที่ได้จาก การพิจารณาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบ ที่เกิดขึ้น (Impact) และขอบเขตของระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ (Risk Appetite Boundary) โดยที่

$$\text{ระดับความเสี่ยง} = \text{โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ} \times \text{ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่างๆ} \\ (\text{Likelihood} \times \text{Impact})$$

ซึ่งจัดแบ่งเป็น 4 ระดับ สามารถแสดงเป็น Risk Profile แบ่งพื้นที่เป็น 4 ส่วน (4 Quadrant) ใช้เกณฑ์ในการจัดแบ่ง ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	คะแนนระดับความเสี่ยง	มาตรการกำหนด	การแสดงผลสัญลักษณ์
ต่ำ (Low)	1-3 คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง	สีเขียว
ปานกลาง (Medium)	4-8 คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง แต่มี มาตรการควบคุมความเสี่ยง	สีเหลือง
เสี่ยงสูง (High)	9-14 คะแนน	มีมาตรการลดความเสี่ยง	สีส้ม
เสี่ยงสูงมาก (Extreme)	15-25 คะแนน	มีมาตรการลด และประเมินซ้ำ หรือถ่ายโอนความเสี่ยง	สีแดง

ตารางระดับของความเสียหาย (Degree of Risk)

การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน (Risk Assessment for Conflict of Interest)

โรงพยาบาลศรีนคร ซึ่งสอดคล้องกับการวิเคราะห์ความเสี่ยงระดับกระทรวงสาธารณสุข

เมื่อพิจารณาโอกาส/ความถี่ที่จะเกิดเหตุการณ์ (Likelihood) และความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของแต่ละปัจจัยเสี่ยงแล้วให้นำผลที่ได้มาพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงและผลกระทบของความเสี่ยงต่อกิจกรรม หรือภารกิจของหน่วยงานว่า ก่อให้เกิดระดับของความเสียหายในระดับใดในตารางความเสี่ยง ซึ่งจะช่วยให้ทราบว่ามีความเสี่ยงใดเป็นความเสี่ยงสูงสุดที่ต้องบริหารจัดการก่อน

ซึ่งการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน ของโรงศรีนคร ได้นำเอาความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ทับซ้อน จำนวน 4 ประเด็นหลัก ซึ่งเป็นความเสี่ยงของ ระดับกระทรวงสาธารณสุข มาวิเคราะห์ความเสี่ยงในระดับโรงพยาบาลว่าจะมีความเสี่ยงที่ระดับใด ซึ่งประกอบด้วย

- (1) การจัดหาพัสดุ
- (2) การจัดทำโครงการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ประชุม และสัมมนา
- (3) การเบิกค่าตอบแทน และ
- (4) การใช้รถราชการ

โดยได้วิเคราะห์ความเสี่ยงตามแนวทางรายงานความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร (ERM) ดังรายงานดังต่อไปนี้

วิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน (Risk Assessment for Conflict of Interest)

ประเด็นยุทธศาสตร์ : ด้านพัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล					
โครงการ/กิจกรรม : 2. การพัฒนางานการจัดหาพัสดุ					
วัตถุประสงค์ : เพื่อให้การจัดหาพัสดุเป็นไปตามระเบียบและมีการใช้ราคากลางและแข่งขันกันอย่างเป็นธรรม					
ขั้นตอนหลัก		ความเสี่ยง	ปัจจัยความเสี่ยง	การประเมินความเสี่ยง	

	วัตถุประสงค์ของ ขั้นตอนหลัก			โอกาส	ผลกระทบ	ระดับ ความ เสี่ยง	ลำดับ ความ เสี่ยง
-การจัดการพัสดุ	เพื่อให้การจัดการพัสดุเป็นไปตามระเบียบและมีการใช้ราคากลางและแข่งขันกันอย่างเป็นธรรม	การจัดการพัสดุ	การจัดการพัสดุไม่เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง มีการแบ่งซื้อแบ่งจ้างและแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวในตำแหน่งหน้าที่	5 (y2)	5 (x2)	25 สูงมาก	1

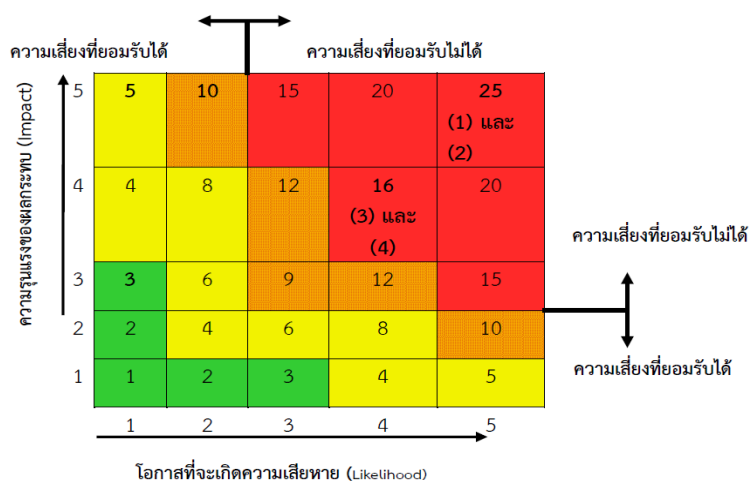
ประเด็นยุทธศาสตร์ : ด้านพัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล							
โครงการ/กิจกรรม : 1. การจัดทำโครงการฝึกอบรม การจัดงาน							
วัตถุประสงค์ : เพื่อให้การจัดฝึกอบรม มีความถูกต้อง ไม่เกิดการหาผลประโยชน์ส่วนตัว							
ขั้นตอนหลัก	วัตถุประสงค์ของ ขั้นตอนหลัก	ความเสี่ยง	ปัจจัยความเสี่ยง	การประเมินความเสี่ยง			ลำดับ ความ เสี่ยง
				โอกาส	ผลกระทบ	ระดับ ความ เสี่ยง	
- การจัดทำ โครงการฝึกอบรม การจัดงาน	เพื่อให้การจัดการโครงการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ประชุม และสัมมนาถูกต้อง ไม่ให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวในตำแหน่งหน้าที่อื่น มีควรได้โดยชอบตามกฎหมาย	การจัดทำโครงการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ประชุม และสัมมนา	การจัดทำโครงการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ประชุม และสัมมนา เป็นเท็จ และไม่เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง	5 (y2)	5 (x2)	25 สูงมาก	2

ประเด็นยุทธศาสตร์ : ด้านพัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล							
โครงการ/กิจกรรม : 1. การเบิกค่าตอบแทน							
วัตถุประสงค์ : เพื่อให้การเบิกจ่ายค่าตอบแทน มีความถูกต้อง ไม่มีการเบิกอันเป็นเท็จ หรือไม่ได้ปฏิบัติงานจริง							
ขั้นตอนหลัก	วัตถุประสงค์ของ ขั้นตอนหลัก	ความเสี่ยง	ปัจจัยความเสี่ยง	การประเมินความเสี่ยง			ลำดับ ความ เสี่ยง
				โอกาส	ผลกระทบ	ระดับ ความ เสี่ยง	

- การเบิกค่าตอบแทน	เพื่อให้การเบิกจ่ายค่าตอบแทน มีความถูกต้อง ไม่มี การเบิกอันเป็นเท็จ หรือไม่ได้ปฏิบัติงานจริง	การเบิกค่าตอบแทน	1. ใช้รถราชการไม่ถูกต้องตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยรถราชการ พ.ศ. 2523 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม 2. ผู้ใช้รถราชการละเลยการปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยรถราชการ พ.ศ. 2523 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม	4 (y2)	4 (x2)	16 สูงมาก	3
--------------------	--	------------------	--	-----------	-----------	--------------	---

ประเด็นยุทธศาสตร์ : ด้านพัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล							
โครงการ/กิจกรรม : 1. การกำหนดนโยบายด้านธรรมาภิบาลปลูกจิตสำนึก สู่การปฏิบัติ (กำหนดนโยบายการใช้รถราชการ)							
วัตถุประสงค์ : เพื่อปลูกจิตสำนึกให้ทุกหน่วยมีคุณธรรมและจริยธรรมและเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว							
ขั้นตอนหลัก	วัตถุประสงค์ของขั้นตอนหลัก	ความเสี่ยง	ปัจจัยความเสี่ยง	การประเมินความเสี่ยง			ลำดับความเสี่ยง
				โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง	
- จัดทำนโยบายด้านธรรมาภิบาล ปลูกจิตสำนึก กำหนดการใช้รถราชการอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ	เพื่อให้การใช้รถราชการเป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้องและป้องกันการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน	การใช้รถราชการ	1. ใช้รถราชการไม่ถูกต้องตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยรถราชการ พ.ศ. 2523 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม 2. ผู้ใช้รถราชการละเลยการปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยรถราชการ พ.ศ. 2523 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม	4 (y2)	4 (x2)	16 สูงมาก	4

การจัดทำแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)

จากแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map) ที่ได้จากการวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง ด้านผลประโยชน์ทับซ้อน สามารถสรุปการวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญของ ความเสี่ยงด้าน ผลประโยชน์ทับซ้อนได้ตามตารางดังนี้

ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน	จัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง
การจัดหาพัสดุ	ลำดับ 1 (สูงมาก = 25 คะแนน)
การจัดทำโครงการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ประชุม และสัมมนา	ลำดับ 1 (สูงมาก = 25 คะแนน)
การเบิกค่าตอบแทน	ลำดับ 2 (สูงมาก = 16 คะแนน)
การใช้รถราชการ	ลำดับ 2 (สูงมาก = 16 คะแนน)

ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง ด้านผลประโยชน์ทับซ้อน ของโรงพยาบาลศรีนคร ตามที่คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง ได้กำหนดขึ้นนี้ ได้วิเคราะห์นี้ ถือเป็น นโยบายสำคัญเร่งด่วนหรือภารกิจที่ได้รับมอบหมายเป็นพิเศษ (Agenda Based) ตามนโยบายของนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสุโขทัย(นายสมศักดิ์ นุกุลอุดมพานิชย์) และนโยบายปลัดกระทรวงสาธารณสุข (นายโสภณ เมฆธน) ดังนี้

- กำหนด มาตรการสำคัญเร่งด่วน เชิงรุกในการป้องกันการทุจริต การบริหารงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และการแก้ไขปัญหาการกระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่รัฐที่เป็นปัญหาสำคัญและพบบ่อยใน 4 ประเด็น คือ (1) การจัดหาพัสดุ (2) การจัดทำโครงการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ประชุม และสัมมนา (3) การเบิกค่าตอบแทน และ (4) การใช้รถราชการ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ซึ่งเป็นนโยบายเร่งด่วนตามมาตรา 3 ป. 1 ค. ดังนี้

มาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข

กระทรวงสาธารณสุข
กำหนดมาตรการ

3 ป. 1 ค.

ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

**ปลูก/ปลูก
จิตสำนึก**

ปลูกจิตสำนึกและปลูกฝังวิถีคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัว
และผลประโยชน์ส่วนรวม โดยระบบคิดแบบ Digital มีจิตพอเพียง
มีความอาย และไม่ทนต่อการทุจริต สร้างพลังคุณธรรมขับเคลื่อนสังคม

ป้องกัน

สร้างระบบคุณธรรม และยกระดับความโปร่งใส
ในการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและจับต้องได้

ปราบปราม

ปรับปรุงกฎระเบียบที่เอื้อต่อการทุจริต และปิดช่องโหว่
กำหนดมาตรการลงโทษผู้กระทำผิดอย่างรวดเร็วและเป็นธรรม

เครือข่าย

สร้างกลไกภาคประชาชน (อสม.) ภาคประชาสังคมในการเฝ้าระวัง
แจ้งเบาะแส และสร้างความเข้มแข็งของกลไกการตรวจสอบ
และเครือข่ายการบริหารงานที่โปร่งใส

๑. มาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข ๓ ป. ๑ ค. (ปลูก/ปลูกจิตสำนึก ป้องกันปราบปราม และสร้างเครือข่าย) มุ่งเน้นการป้องกันการทุจริตให้มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ กำหนดให้มีการบริหารงานที่โปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งเป็น ๑ ใน ๔ ยุทธศาสตร์สำคัญในการปฏิรูปกระทรวงสาธารณสุข ประกอบด้วย **ปลูก/ปลูกจิตสำนึก** ปลูกจิตสำนึก ปรับฐานความคิดด้านการต่อต้านการทุจริต ที่ตัวบุคคล สร้างพลังคุณธรรมขับเคลื่อนสังคม **ป้องกัน** สร้างระบบคุณธรรม และยกระดับความโปร่งใสในการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ เข้มแข็ง **ปราบปราม** ปรับปรุงกฎ ระเบียบที่เอื้อต่อการทุจริตและปิดช่องโหว่ กำหนดมาตรการลงโทษผู้กระทำผิดอย่าง รวดเร็วและเป็นธรรม **เครือข่าย** สร้างกลไกภาคประชาชน (อสม.) ภาคประชาสังคมในการเฝ้าระวัง แจ้งเบาะแส และสร้างความเข้มแข็งของกลไกการตรวจสอบ

๒. ประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการป้องกันการทุจริตและแก้ไขการกระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่รัฐในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ประกาศมาตรการป้องกันการทุจริตและแก้ไขการกระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่รัฐในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยกำหนดมาตรการสำคัญเร่งด่วนเชิงรุกในการป้องกันการทุจริต การบริหารงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และการแก้ไขปัญหาการกระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่รัฐที่สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ส่วนกลาง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขส่วนกลาง พบว่า (๑) การจัดหาพัสดุ มีความเสี่ยงสูงมาก มีคะแนน ๒๕ คะแนน (๒) การจัดทำโครงการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ประชุม และสัมมนา มีความเสี่ยงสูงมาก มีคะแนน ๒๕ คะแนน (๓) การเบิกค่าตอบแทน มีความเสี่ยงสูงมาก มีคะแนน ๑๖ คะแนน และ (๔) การใช้รถราชการ มีความเสี่ยงสูงมาก มีคะแนน ๑๖ คะแนน ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงฯ ยังมีความสอดคล้องกับผลการตรวจสอบของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน และรายงานผลการกระทำผิดวินัยข้าราชการพลเรือนที่ได้จากการร้องเรียน กล่าวโทษ และพบเป็นสาเหตุของการกระทำผิดวินัยมากที่สุดของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขในรอบ ๓ ปี คือตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ ถึงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ ของกลุ่มเสริมสร้างวินัยและระบบคุณธรรมอีกด้วย

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กำหนดมาตรการสำคัญเร่งด่วนเชิงรุกในการป้องกันการทุจริต การบริหารงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้

และการแก้ไขปัญหาการกระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่รัฐ ตามประกาศ
มาตรการป้องกันการทุจริตและแก้ไขการกระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่รัฐ
ในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. ๒๕๖๐ ดังต่อไปนี้

๑. มาตรการการใช้ธรรมาภิบาล
๒. มาตรการการเบี่ยงค่าตอบแทน
๓. มาตรการการจัดทำโครงการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ประชุม
และสัมมนา
๔. มาตรการการจัดหาพัสดุ

มีวัตถุประสงค์เพื่อ

๑. สร้าง สืบทอวัฒนธรรมสุจริต และแสดงเจตจำนงสุจริตใน
การบริหารราชการให้เกิดความคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับ
ผลประโยชน์ส่วนรวม
๒. แสดงความมุ่งมั่นในการบริหารราชการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล
๓. ตรวจสอบการบริหารงานและการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่
รัฐ ไม่ให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวในตำแหน่งหน้าที่อันสมควรได้
โดยชอบตามกฎหมาย ให้ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดี
ยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม ถูกกฎหมาย โปร่งใส และตรวจสอบได้
๔. สร้างความเชื่อมั่นศรัทธาต่อการบริหารราชการแผ่นดินแก่
ผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประชาชน

โดยกำหนดนโยบายหลักและแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

นโยบายหลัก

๑. มุ่งเน้นการสร้าง สืบทอวัฒนธรรมสุจริตไม่ให้เกิดการแสวงหา
ผลประโยชน์ส่วนตัวในตำแหน่งหน้าที่อันสมควรได้โดยชอบตามกฎหมาย

๒. ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความสุข มีคุณธรรม จริยธรรม ในความรับผิดชอบต่อนหน้าที่

๓. มุ่งเน้นการจัดหาพัสดุภาครัฐโดยการซื้อ จ้าง เช่า แลกเปลี่ยน หรือโดยวิธีอื่นใดให้สอดคล้องกับประกาศ ระเบียบ หลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง รวมถึงดำเนินการตามเกณฑ์การประเมิน คุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA)

แนวทางปฏิบัติ

๑. เจ้าหน้าที่รัฐต้องปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ

(๑.๑) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยรตราชาการ พ.ศ. ๒๕๒๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(๑.๒) ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกจ่ายเงิน ตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐

(๑.๓) ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการ ฝีกอบรม การจัดงาน และการประชุมระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(๑.๔) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(๑.๕) พระราชกฤษฎีกา มติคณะรัฐมนตรี ประกาศ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒. หน่วยงานดำเนินการตามเกณฑ์การควบคุมภายในและ การบริหารความเสี่ยง

๓. หากพบว่ามีการกระทำผิด ต้องดำเนินการทางวินัย ละเมิด และอาญาอย่างเคร่งครัด

มาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในโรงพยาบาลศรีนคร

นโยบาย ด้านคุณธรรมและธรรมาภิบาล ของโรงพยาบาลศรีนคร

ด้วย ในยุคไทยแลนด์ ๔.๐ มีการเข้าถึงช่องทางการสื่อสารต่างๆ ได้อย่างรวดเร็วโดยเฉพาะช่องทางด้านโซเชียลมีเดีย ทั้งไลน์ เฟสบุ๊ค ไลน์ หรืออื่นๆ เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่มีเครื่องมือสื่อสารคือ สมาร์ทโฟนกันเกือบร้อยเปอร์เซ็นต์ จากการเข้าถึงเครื่องมือสื่อสารนี้เอง ทำให้การสื่อสารเข้าถึงผู้รับบริการโดยตรง และเมื่อข้อมูลส่งตรงถึงมือประชาชนโดยตรงแล้ว โอกาสในการเผยแพร่ข้อมูลจึงมีมากตามไปด้วย ซึ่งข้อมูลอาจมีทั้งจริงและไม่จริงบ้าง ซึ่งการกลั่นกรองของข้อมูลอาจไม่เพียงพอ และอาจทำให้เกิดความเข้าใจผิด และส่งผลกระทบต่อหน่วยงานได้ และด้วยปัจจุบัน รัฐบาลได้มีการขับเคลื่อนการทำงานด้านระบบธรรมาภิบาล โดยให้มีการรับข้อร้องเรียนการให้บริการของรัฐของทุกกระทรวงทบวงกรม ผ่านช่องทางต่างๆ โดยเฉพาะศูนย์ดำรงธรรมซึ่งถือเป็นช่องทางที่ประชาชนจะส่งถึงรัฐบาลได้โดยตรง ดังนั้นการทำงานภายใต้ข้อมูลต่างๆจึงต้องมีความชัดเจนและการให้บริการต่างๆต้องคำนึงถึงประชาชนก่อน และในฐานะหน่วยบริการตามกฎหมายกระทรวงที่ต้องให้บริการประชาชน ดังนั้น เพื่อเป็นการปลูกจิตสำนึกด้านคุณธรรมจริยธรรมและธรรมาภิบาลในหน่วยงาน รวมทั้งมีแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน จึงขอให้เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลศรีนครทุกท่าน ยึดถือแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ดังนี้

๑. เอาค่านิยมของกระทรวง MOPH คือ“เป็นนายตนเอง เร่งสร้างสิ่งใหม่ ใส่ใจประชาชน ถ่อมตนอ่อนน้อม” และค่านิยมของโรงพยาบาล รพศน. คือ“ร่วมแรงร่วมใจรับผิดชอบ พร้อมรับบริการ ศูนย์กลางคือประชาชน” มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่
๒. พึงให้บริการประชาชนด้วยไมตรีจิต และคิดถึงใจเขาใจเรา ด้วยใจเมตตาเอื้อเฟื้อ
๓. น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการดำรงชีวิต
๔. ไม่เบียดบังเวลาราชการเพื่อไปหาประโยชน์ส่วนตัว และมาทำงานตรงเวลาเพื่อให้บริการประชาชนได้ทันทั่วถึง
๕. ให้ทุกหน่วยงานดำเนินการจัดทำกระบวนการให้บริการและวันเวลาที่ชัดเจนแจ้งไว้ให้ผู้รับบริการทราบ รวมทั้งนำเสนอผู้อำนวยการและนำไปประกาศเผยแพร่ในเว็บไซต์ของโรงพยาบาล
๖. การใช้รถราชการต้องใช้ในการปฏิบัติราชการเท่านั้น ห้ามนำรถราชการไปใช้ส่วนตัวหรือเพื่อประโยชน์ของคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ
๗. ห้ามหาประโยชน์จากการปฏิบัติราชการไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม
๘. การเบิกจ่ายค่าตอบแทนต้องเป็นไปตามระเบียบราชการอย่างเคร่งครัด ต้องไม่มีการเบิกอันเป็นเท็จหรือไม่ได้มีการปฏิบัติงานจริง
๙. การปฏิบัติงานด้านพัสดุ โดยเฉพาะในการจัดซื้อจัดจ้างต้องเป็นไปตามระเบียบอย่างเคร่งครัด โดยต้องมีความเป็นธรรม โปร่งใสและไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน
๑๐. ขอให้ทุกท่านปฏิบัติหน้าที่ของตนเต็มกำลังความสามารถและขอให้ช่วยเหลือเกื้อกูลกันทำงานฉันทน์พี่น้องมีความรักความสามัคคีกัน และมุ่งผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง

จึงเรียนมาเพื่อถือปฏิบัติโดยทั่วกัน

(นายพงศธร เหลือหลาย)

ผู้อำนวยการโรงพยาบาลศรีนคร

บทที่

๔

ความหมาย การจัดการ และแนวทาง
การป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

คู่มือ
ผลประโยชน์
ทับซ้อน
Conflict
of Interest

บทที่ 4

ความหมาย การจัดการและแนวทางการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

ความหมายของผลประโยชน์ทับซ้อน

สำนักงาน ก.พ. ได้นิยามความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมหรือผลประโยชน์ทับซ้อน ว่า หมายถึงสถานการณ์ หรือการกระทำที่บุคคล ไม่ว่าจะเป็นนักการเมือง ข้าราชการ พนักงาน บริษัท หรือผู้บริหารมีประโยชน์ส่วนตัวมากจนมีผลต่อการตัดสินใจ หรือการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหน้าที่ที่บุคคลนั้นรับผิดชอบอยู่ และส่งผลกระทบต่อประโยชน์ของส่วนรวม กล่าวคือ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ตัดสินใจหรือปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งของตนอันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองหรือพวกพ้องมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งการกระทำดังกล่าวอาจจะเกิดขึ้นอย่างรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว ทั้งเจตนาและไม่เจตนา ในรูปแบบที่หลากหลาย จนกระทั่งกลายเป็นธรรมเนียมปฏิบัติที่ไม่เห็นว่าเป็นความผิด ตัวอย่างการกระทำดังกล่าว มีให้พบเห็นได้มากในสังคม ส่งผลให้บุคคลนั้นขาดการตัดสินใจที่เที่ยงธรรม เนื่องจากการยึดผลประโยชน์ส่วนตนเป็นหลักได้ส่งผลเสียหายให้เกิดขึ้นกับประเทศชาติ ก่อให้เกิดการกระทำที่ผิดจริยธรรมและจรรยาบรรณของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะ แต่เจ้าหน้าที่กลับตัดสินใจหรือปฏิบัติหน้าที่ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้องเป็นหลัก

ประเภทของผลประโยชน์ทับซ้อน

ประเภทของผลประโยชน์ทับซ้อน

- (1) การใช้ตำแหน่งไปดำเนินการเพื่อประโยชน์ทางธุรกิจของตนเองโดยตรง
- (2) ใช้ตำแหน่งไปช่วยเหลือญาติสนิทมิตรสหาย
- (3) การรับผลประโยชน์โดยตรง
- (4) การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์โดยใช้ตำแหน่งหน้าที่การงาน
- (5) การนำทรัพย์สินของหน่วยงานไปใช้ส่วนตัว
- (6) การนำข้อมูลอันเป็นความลับของหน่วยงานมาใช้ประโยชน์ส่วนตัว
- (7) การทำงานอีกแห่งหนึ่งที่ขัดแย้งกับแห่งเดิม
- (8) ผลประโยชน์ทับซ้อนจากการเปลี่ยนสถานที่ทำงาน
- (9) การปิดบังความผิด

รูปแบบพฤติกรรมและการกระทำที่ก่อให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

การให้-การรับของขวัญและผลประโยชน์

หลักการและแนวคิดนี้สามารถประยุกต์ใช้ประกอบการดำเนินการตามนโยบายการให้และรับของขวัญ และผลประโยชน์ของข้าราชการพลเรือนและเจ้าหน้าที่ภาครัฐในประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

ข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการของส่วนราชการ ตามพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการของส่วนราชการ ตามพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 และประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. 2543 และร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม

- (1) การรับของขวัญหรือรับผลประโยชน์ คือ การรับของขวัญและความสะดวกสบายที่เกินความเหมาะสม ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อบุคคลในการปฏิบัติงานในหน้าที่ การรับของขวัญมีได้ในหลายรูปแบบ เช่น การลดราคาของที่ซื้อให้ การเลี้ยงอาหารอย่างฟุ่มเฟือย ตลอดจนการให้ความบันเทิงในรูปแบบต่างๆ ซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ให้เอนเอียงหรือเป็นไปในลักษณะที่เอื้อประโยชน์ต่อผู้ให้ของขวัญนั้น
- (2) การหาประโยชน์ให้ตนเอง (Self-Dealing) คือ การหาประโยชน์ให้กับตนเองครอบครัวหรือพวกพ้องจากตำแหน่งหน้าที่ เป็นการใช้ตำแหน่งหน้าที่เพื่อตนเอง
- (3) การทำงานหลังเกษียณ (Post-Employment) คือ การไปทำงานหลังออกจากงานเดิม โดยใช้ความรู้ ประสบการณ์ หรืออิทธิพลจากที่เคยดำรงตำแหน่งมารับงานหรือเอาประโยชน์ให้กับตนเองและพวกพ้อง
- (4) การทำงานพิเศษ (Outside Employment or Moonlighting) คือ การเป็นที่ปรึกษาและการจ้างงานให้แก่ตนเอง รวมถึงการใช้ตำแหน่งสถานภาพการทำงานสาธารณะในการเข้าไปเป็นนายจ้างของภาคเอกชนหรือเป็นเจ้าของเอง นอกจากนี้ ยังรวมถึงการใช้เวลาและเครื่องมือของรัฐในการทำงานพิเศษภายนอกที่ไม่ใช้อำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานด้วย
- (5) การรับรู้ข้อมูลภายใน (Inside Information) คือ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐรู้เห็นในข้อมูลลับของทางราชการ หรือนำข้อมูลไปเปิดเผย เพื่อรับสิ่งตอบแทนที่เป็นประโยชน์ในรูปของเงินหรือประโยชน์อื่นๆ หรือนำข้อมูลไปเปิดเผยให้แก่ญาติหรือพวกพ้องในการแสวงหาผลประโยชน์จากข้อมูลเหล่านั้น
- (6) การนำทรัพย์สินของหน่วยงานไปใช้ชั่วคราวในกิจการที่เป็นของส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ของรัฐและทำให้หน่วยงานของรัฐเสียหายหรือเสียประโยชน์
- (7) การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ทางการเมือง(Pork Barreling) คือ การใช้อิทธิพลทางการเมืองเพื่อเรียกผลตอบแทนหรือประโยชน์ต่อพื้นที่ที่ตนรับผิดชอบ

การรับประโยชน์ต่างๆ

- (1) การรับของขวัญจากบริษัทต่างๆ
- (2) บริษัทสนับสนุนค่าเดินทางไปดูงานต่างประเทศ
- (3) หน่วยราชการรับเงินบริจาคจากธุรกิจที่เป็นลูกค้าของหน่วยงาน
- (4) ได้รับของแถมหรือผลประโยชน์อื่นใดจากการจัดซื้อจัดจ้าง
- (5) การที่คณะกรรมการกู้เงินจากสถาบันการเงินในการกำกับดูแล
- (6) การที่คณะกรรมการฝากญาติพี่น้องหรือคนที่คุ้นเคยเข้าทำงานในรัฐวิสาหกิจที่ตนกำกับดูแลอยู่

ประโยชน์อันค้ำคูณเป็นเงินได้

- (1) การปลดหนี้หรือการลดหนี้ให้เปล่า
- (2) การให้ยืมโดยไม่คิดดอกเบี้ย
- (3) การเข้าค้าประกันโดยไม่คิดค่าธรรมเนียม
- (4) การให้ค่านายหน้าหรือค่าธรรมเนียมการเป็นตัวแทนต่างๆ
- (5) การขาย การให้เช่าซื้อทรัพย์สิน เกินมูลค่าที่เป็นจริงตามที่ปรากฏเห็นในท้องตลาด

- (6) การใช้สถานที่ ยานพาหนะ หรือทรัพย์สิน โดยไม่คิดค่าเช่าหรือค่าบริการน้อยกว่าที่คิดกับบุคคลอื่นโดยปกติทางการค้า
- (7) การให้ใช้บริการโดยไม่คิดค่าบริการ หรือคิดค่าใช้บริการน้อยกว่าที่คิดกับบุคคลอื่น โดยปกติทางการค้า
- (8) การให้ส่วนลดในสินค้า หรือทรัพย์สินที่จำหน่าย โดยการให้ส่วนลดมากกว่าที่ให้กับ บุคคลอื่นโดยปกติทางการค้า
- (9) การให้เดินทาง หรือขนส่งบุคคล หรือสิ่งของโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย หรือคิดค่าใช้จ่ายน้อยกว่าบุคคลอื่นโดยปกติทางการค้า
- (10) การจัดเลี้ยง การจัดมหรสพ หรือการบันเทิงอื่น ให้โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย หรือคิดค่าใช้จ่ายน้อยกว่าที่คิดกับบุคคลอื่นโดยปกติทางการค้า

การจัดการผลประโยชน์ทับซ้อน

1. ปกป้องประโยชน์สาธารณะ :

การปฏิบัติหน้าที่ไม่ให้ผลประโยชน์ส่วนตัวมาแทรกซ้อน รวมถึงความเห็น และทัศนคติส่วนบุคคล มีความเป็นกลาง ไม่มีอคติ ลาเอียง

2. สนับสนุนความโปร่งใสและความพร้อมรับผิด :

เปิดโอกาสให้ตรวจสอบ หรือการเปิดเผยผลประโยชน์ส่วนตัว หรือความสัมพันธ์ที่อาจมีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่

3. ส่งเสริมความรับผิดชอบส่วนบุคคลและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง :

การปฏิบัติตนที่ยึดหลักคุณธรรม และความเป็นมืออาชีพของเจ้าหน้าที่ในการหลีกเลี่ยงผลประโยชน์ทับซ้อน โดยเฉพาะผู้บริหารต้องเป็นแบบอย่าง

4. สร้างวัฒนธรรมองค์กร :

สร้างสภาพแวดล้อมสนับสนุนการหลีกเลี่ยงผลประโยชน์ทับซ้อน และสร้างวัฒนธรรมแห่งความซื่อสัตย์

จุดเสี่ยงของผลประโยชน์ทับซ้อน

1. การปฏิบัติสัมพันธ์กับภาคเอกชน
2. การทาสัญญาจัดซื้อจัดจ้าง
3. การตรวจสอบเพื่อควบคุมคุณภาพมาตรฐานของการทำงานหรืออุปกรณ์
4. การอนุมัติ/อนุญาต การออกใบอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพ
5. การกระจายงบประมาณ
6. การปรับการลงโทษ
7. การให้เงินหรือสิ่งของช่วยเหลือผู้เดือดร้อนการตัดสินใจผิดพลาด
8. การรับของขวัญของกำนัลจากผู้ที่มาติดต่ออันเกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่

แนวทางการป้องกันผลประโยชน์

การให้-การรับของขวัญและผลประโยชน์

หลักการและแนวคิดนี้สามารถประยุกต์ใช้ประกอบการดำเนินการตามนโยบายการให้และรับของขวัญและผลประโยชน์ของข้าราชการพลเรือนและเจ้าหน้าที่ภาครัฐในประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการของส่วนราชการ ตามพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการของส่วนราชการ ตามพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 และประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของ

เจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. 2543 และร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม

การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม

ผลประโยชน์ส่วนตน (Private Interests) เป็นผลตอบแทนที่บุคคลได้รับ โดยเห็นว่ามีคุณค่าที่จะสนองตอบความต้องการของตนเองหรือของกลุ่มที่ตนเองเกี่ยวข้อง ผลประโยชน์เป็นสิ่งจูงใจให้คนเรามีพฤติกรรมต่างๆ เพื่อสนองความต้องการทั้งหลาย

ผลประโยชน์ส่วนรวมหรือผลประโยชน์สาธารณะ (Public Interests) หมายถึง สิ่งใดก็ตามที่ให้ประโยชน์สุขแก่บุคคลทั้งหลายในสังคม ผลประโยชน์สาธารณะ ยังหมายรวมถึงหลักประโยชน์ต่อมวลสมาชิกในสังคม

ความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม

เป็นสถานการณ์ที่บุคคลในฐานะพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหรืออำนาจหน้าที่ในการแสวงหาประโยชน์แก่ตนเองหรือกลุ่มหรือพวกพ้องซึ่งเป็นการละเมิดทางจริยธรรมและส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์สาธารณะอื่นที่มีความหมายถึงความขัดแย้งกันแห่งผลประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวมได้แก่กรณีผลประโยชน์ทับซ้อนความขัดกันระหว่างผลประโยชน์ของผู้ดำรงตำแหน่งสาธารณะและรวมถึงคอร์รัปชันซึ่งนโยบายคอร์รัปชันสี่เสา

ปัจจัยที่ทำให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

ผลประโยชน์ทับซ้อนหรือการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและประโยชน์ส่วนรวมเป็นผลมาจากการไม่สามารถแยกแยะระหว่างบทบาทหน้าที่ในเรื่องส่วนตัวและเรื่องส่วนรวมออกจากกันได้

ชัดเจนและมีสาเหตุมาจากพื้นฐานความคิดแบบดั้งเดิมของคนไทยและมีปัจจัยที่เอื้อให้เกิดพฤติกรรมทุจริตดังนี้ (1) มีฐานคิดในลักษณะบูรณาการคือคนไทยไม่สามารถแยกแยะระหว่างเรื่องส่วนตัวกับเรื่องส่วนรวมออกจากกันได้อย่างสิ้นเชิงดังนี้

- 1) คนไทยมีฐานความเชื่อในอดีตที่เห็นว่าขุนนางค้าขายได้โดยไม่เป็นสิ่งที่น่ารังเกียจ
- 2) ตำแหน่งหน้าที่ราชการสามารถนำมาซึ่งผลประโยชน์ส่วนตัวจึงไม่มีการแยกแยะระหว่างประโยชน์ส่วนตัวออกจากประโยชน์ส่วนรวม
- 3) ทศนคติและแนวความคิดของคนในสังคมไทยยังเป็นระบบคิดแบบฐานสิบ (คือไม่แยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวของผู้มีอำนาจกับผลประโยชน์ส่วนรวม) จึงพัฒนาคู่มือการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนไม่ทันกับพื้นฐานแนวคิดของระบบกฎหมายสากลที่เป็นระบบคิดแบบฐานสอง (คือแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวออกจากผลประโยชน์ส่วนรวมอย่างชัดเจน)
- (2) มีฐานคิดในเรื่องการตอบแทนบุญคุณโดยเฉพาะบุญคุณทางการเมืองเช่นการเอื้อประโยชน์ให้ผู้เคยสนับสนุนคะแนนเสียงหรือตอบแทนตำแหน่งให้โดยจะไม่ใช้การตอบแทนด้วยตัวเงินเป็นหลักแต่เป็นการตอบแทนในลักษณะผลประโยชน์อย่างอื่นเช่นการให้ผลประโยชน์หรือตำแหน่งทางการเมือง เป็นต้น
- (3) มีพฤติกรรมการใช้เงินที่สุรุ่ยสุร่ายทำให้รายรับไม่สมดุลกับรายจ่ายเช่นมีภาระการใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลหรือเลี้ยงดูครอบครัว ฯลฯ ทำให้มีพฤติกรรมที่ต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดโดยสมัครใจหรือมีพฤติกรรมที่ยักยอกประโยชน์ส่วนรวมเข้าเป็นประโยชน์ส่วนตัวเกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนรวมและประโยชน์ส่วนตัว
- (4) มีความจำเป็นในการรักษาตัวรอดและลดการเผชิญปัญหาเกี่ยวกับค่านิยมการมีผลประโยชน์ทับซ้อนทำให้ตนเองต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ทับซ้อนสาเหตุส่วนหนึ่งนั้นคือปัจจัยทางสังคมซึ่งเป็นลักษณะ “ตัวกูของกู”

อันเป็นค่านิยมของสังคมที่เน้นเรื่องวัตถุนิยมการอยากมีอยากได้การรักษาหน้าตาและยกหน้าตาทางสังคมทำให้ต้องมีการแสวงหาทรัพย์สินและอำนาจมากขึ้น

การให้และการรับของขวัญและผลประโยชน์

หลักการและแนวคิดนี้สามารถประยุกต์ใช้ประกอบการดำเนินการตามนโยบายการให้และรับของขวัญและผลประโยชน์ของข้าราชการพลเรือนและเจ้าหน้าที่ภาครัฐในประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการของส่วนราชการตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 และประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเรื่องหลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. 2543

เจตนารมณ์

เนื่องจากความเชื่อถือว่าความไว้วางใจของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ภาครัฐจะต้องตัดสินใจและกระทำหน้าที่โดยยึดผลประโยชน์สาธารณะเป็นหลักปราศจาก

ผลประโยชน์ส่วนบุคคลหากข้าราชการและเจ้าหน้าที่ภาครัฐคนใดรับของขวัญและผลประโยชน์ที่ทำให้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจและการกระทำหน้าที่ถือว่าการประพฤติมิชอบยอมทำลายความเชื่อถือว่าไว้วางใจของประชาชนกระทบต่อความถูกต้องชอบธรรมที่องค์กรภาครัฐยึดถือในการบริหารราชการรวมทั้งกระทบต่อกระบวนการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

อะไรคือของขวัญและประโยชน์อื่นใดที่ใช้ในความหมายนี้

- (1) ของขวัญและประโยชน์อื่นใดหมายถึงสิ่งใดๆหรือบริการใดๆ (เงินทรัพย์สินสิ่งของบริการหรืออื่นๆที่มีมูลค่า) ที่ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ภาครัฐให้และหรือได้รับที่นอกเหนือจากเงินเดือนรายได้และ
- (2) ของขวัญและประโยชน์อื่นใดสามารถตีค่าตีราคาเป็นเงินหรืออาจไม่สามารถตีค่าตีราคาได้
- (3) ของขวัญที่สามารถตีราคาได้ (Tangible gifts) หมายถึงรวมถึง สินค้าบริโภคความบันเทิงการต้อนรับให้ที่พัก การเดินทางอุปกรณ์เครื่องใช้เช่นตัวอย่างสินค้าบัตรของขวัญเครื่องใช้ส่วนตัวบัตรกำนัลบัตรลดราคาสินค้าหรือบริการและเงินเป็นต้น
- (4) ของขวัญและประโยชน์อื่นใดที่คิดเป็นราคาไม่ได้ (Intangible gifts and benefits) หมายถึงสิ่งใดๆหรือบริการใดๆที่ไม่สามารถคิดเป็นราคาที่จะซื้อขายได้อาทิ เช่น การให้บริการส่วนตัวการปฏิบัติด้วยความชอบส่วนตัว การเข้าถึงประโยชน์หรือการสัญญาว่าจะให้ หรือการสัญญาว่าจะได้รับประโยชน์มากกว่าคนอื่น

เราจะจัดการอย่างไร

การจะรับของขวัญและหรือผลประโยชน์ใดๆมี 3 คำถามที่ใช้ในการตัดสินใจว่าจะรับหรือไม่รับของขวัญและหรือผลประโยชน์คือ

เราควรรับหรือไม่?

ตามหลักการทางจริยธรรมแม้ว่าเราจะไม่ควรรับแต่มีหลายโอกาสที่เราไม่สามารถปฏิเสธได้หรือเป็นการรับในโอกาสที่เหมาะสมตามขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมหรือให้กันตามมารยาทที่ปฏิบัติกันมาในสังคม อย่างไรก็ตามมีหลายโอกาสที่ไม่เป็นการเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะรับ

- 1) ถ้าเป็นการให้เงินท่านจะต้องปฏิเสธไม่ว่าจะเป็นโอกาสใดๆการรับเงินสดหรือสิ่งใดที่สามารถเปลี่ยนกลับมาเป็นเงิน เช่น ลีอตเตอร์ หุ้นพันธบัตร เป็นการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมและอาจเข้าข่ายการรับสินบนการถูกเสนอสิ่งใดๆนอกเหนือจากเงินนั้นสิ่งที่ควรนำมาเป็นเหตุผลในการตัดสินใจคือ

-หาไม่เขาจึงเสนอให้เช่นให้แทนคาขอคุณการเสนอให้มีผลต่อการตัดสินใจในการปฏิบัติตนหรือไม่

-ความประทับใจของท่านต่อของขวัญและหรือผลประโยชน์ที่จะส่งผลต่อการทำงานในอนาคต
ถ้าท่านทำงานอยู่ในกลุ่มเสี่ยงอ่อนไหวหรืออยู่ในข่ายที่ต้องได้รับความไว้วางใจเป็นพิเศษเช่นงานตรวจสอบ
ภายในและงานตรวจคุณภาพต่างๆการจัดซื้อจัดจ้างการออกใบอนุญาตหรือการอนุมัติ/อนุญาตต่างๆที่ท่าน
จะต้องปฏิบัติตามนโยบายและหลักจริยธรรมเรื่องนี้มากกว่าบุคคลกลุ่มอื่น

2) การรับก่อให้เกิดการขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมหรือไม่หากการรับ
ก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมแล้วผลประโยชน์ส่วนตนที่ได้รับ
กลายเป็นมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือก่อให้เกิดข้อสงสัยต่อสาธารณชนว่าเป็นการประพฤติโดยมิ
ชอบการขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการประพฤติมิชอบ
และการทุจริตคอร์รัปชันในแต่ละส่วนราชการควรกำหนดนโยบายการรับของขวัญและผลประโยชน์ของตนเอง
โดยส่วนราชการที่อยู่ในกลุ่มปฏิบัติหน้าที่ที่เสี่ยงต่อการประพฤติมิชอบควรกำหนดนโยบายด้านนี้อย่างเคร่งครัด
มากกว่าหน่วยงานอื่นๆหลักการการปฏิบัติงานในภาครัฐอยู่บนพื้นฐานที่ว่า “การกระทำและการตัดสินใจใดๆ
จะต้องกระทำด้วยความโปร่งใสปราศจากการมีส่วนได้ส่วนเสียในการให้บริการและปกป้องผลประโยชน์ของ
สังคมไทยโดยรวม” ไม่ว่าของขวัญและหรือผลประโยชน์นั้นจะมีค่าเพียงเล็กน้อยก็ไม่ควรรับเพราะก่อให้เกิด
ความรู้สึกผูกพันหรือพันธะกับผู้ให้และอาจก่อให้เกิดความเสื่อมศรัทธาต่อประชาชน

ดังนั้นองค์กรหรือบุคคลใดๆไม่ควรใช้ของขวัญหรือผลประโยชน์มาแสวงหาความชอบผลประโยชน์
ให้กับองค์กรของตนหรือตนเองเหนือองค์กรหรือบุคคลอื่นทำให้เกิดความสั่นคลอนความเชื่อถือไว้วางใจที่
ประชาสังคมมีต่อภาครัฐและทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมในสังคมประการสำคัญสมาชิกทั้งหมดในสังคมต้อง
ได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมภายใต้ระบอบประชาธิปไตย ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ภาครัฐมีพันธะผูกพันที่
จะต้องปฏิบัติงานอย่างเป็นธรรมโดยกระทำและแสดงออกโดยยึดมาตรฐานความโปร่งใสความพร้อมรับผิดชอบ
และแสดงพฤติกรรมที่ถูกต้องเที่ยงธรรมตลอดเวลาที่มีอาชีพข้าราชการ

เราต้องรายงานหรือไม่?

การรายงานการรับของขวัญและหรือผลประโยชน์ตัดสินจากหลักการต่อไปนี้

1) ธรรมชาติของผู้ให้: พิจารณาตามกฎหมายกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องเช่นประกาศคณะกรรมการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติรวมทั้งนโยบายของหน่วยงานเช่นการห้ามรับของขวัญหรือผลประโยชน์จาก
คู่สัญญา/องค์กรหรือบุคคลที่กำลังจะมาทำการค้าการสัญญาว่าจะให้-รับกับองค์กรหรือบุคคลที่จะขอทำ
ใบอนุญาตหรือรับการตรวจสอบด้านต่างๆหน่วยงานควรกำหนดนโยบายด้านนี้ให้เคร่งครัดและมี
กระบวนการที่ช่วยให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ภาครัฐสามารถจัดการเรื่องนี้ได้อย่างเหมาะสมการรายงานการ
รับของขวัญและหรือผลประโยชน์ใดๆต้องมีการลงทะเบียนรับอย่างเป็นทางการ

2) บทบาทหน้าที่ของท่านในองค์กร : ถ้าข้าราชการนั้นๆทำงานในขอบข่ายที่อ่อนไหวและต้องการความเชื่อถือ
ไว้วางใจเป็นพิเศษหรือกลุ่มที่เกี่ยวกับการได้ประโยชน์หรือเสียประโยชน์ทั้งจากระดับองค์กรและระดับ
บุคคลอาทิเช่นงานตรวจสอบงานจัดซื้อจัดจ้างการให้ใบอนุญาต/ยึดใบอนุญาตฯลฯควรให้แน่ใจที่สุดว่าตัวท่าน
และองค์กรมีความเที่ยงธรรมและจะไม่ถูกตั้งข้อสงสัยแม้ว่าหน่วยงานของท่านมิได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการ
ห้ามรับของขวัญหรือผลประโยชน์ใดๆและมีได้กำหนดให้รายงานการรับของขวัญและหรือผลประโยชน์ท่านควรดา
รงความถูกต้องด้วยการรายงานหรือปฏิเสธที่จะรับของขวัญและหรือผลประโยชน์นั้นๆ

หลักการกำหนดค่าของขวัญและหรือประโยชน์อื่นใดควรต้องรายงานหรือไม่ควรจะต้องให้องค์กร
เก็บรักษาไว้หรือไม่หรือควรตกเป็นของข้าราชการให้เทียบกับค่าตามราคาตลาดโดยต้องมีค่าน้อยกว่า 3,000
บาททั้งนี้ให้ปฏิบัติตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเรื่องหลักเกณฑ์การรับ
ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. 2543

เราจะเก็บรักษาไว้เองได้หรือไม่?

ปกติสามารถเก็บรักษาไว้เองหากมีค่าไม่เกิน 3,000 บาทถ้าเกินกว่านี้ส่วนราชการต้องพิจารณาตัดสินว่าข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ภาครัฐนั้นๆจะเก็บไว้เองได้หรือไม่หรือเป็นทรัพย์สินของส่วนราชการและส่วนราชการพิจารณาตัดสินว่าจะใช้ประโยชน์อย่างไร

การฝ่าฝืนกฎหมายมีโทษอย่างไร

การฝ่าฝืนนโยบายว่าด้วยการรับของขวัญหรือผลประโยชน์นั้นเป็นการฝ่าฝืนการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม อาจถูกลงโทษตัดเงินเดือนจนกระทั่งถึงไล่ออกขึ้นกับความร้ายแรงของการฝ่าฝืนนอกจากนั้นหากการรับของขวัญหรือผลประโยชน์นั้นๆเข้าข่ายการรับสินบนฉ้อฉลทุจริตและสามารถพิสูจน์ได้ว่าข้าราชการและหรือเจ้าหน้าที่ภาครัฐนั้นๆรับของขวัญหรือผลประโยชน์ซึ่งมีผลต่อความเป็นธรรมก่อให้เกิดผลประโยชน์แก่ผู้ให้โดยมิชอบหากถูกตัดสินว่าผิดจริงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนอาจมีส่วนร่วมในการรับโทษทางอาญาด้วย

กฎแห่งความเสี่ยง 2 ประการที่สำคัญ

(1) ความพยายามที่จะหลบเลี่ยงกฎเกณฑ์ โดยตีค่าราคาของขวัญและหรือผลประโยชน์น้อยกว่าความเป็นจริง การตีค่าราคาต่ำกว่าความเป็นจริงนั้น บุคคลอาจจงใจตนเองหรือจงใจผู้อื่นให้คิดว่าของขวัญและหรือผลประโยชน์นั้นๆมีค่าต่ำกว่าที่เป็นจริง เพื่อหลีกเลี่ยงการรายงาน การกระทำดังกล่าวนี้เป็นการคดโกงและหลอกลวงซึ่งเข้าข่ายฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม

(2) การเพิกเฉยมองข้ามความผิดและละเลยต่อผลที่เกิดขึ้น

-การรับของขวัญและหรือผลประโยชน์ใดๆ อาจทำให้ติดเป็นนิสัยอย่างรวดเร็วและก่อให้เกิดความคาดหวังเสมอว่าจะได้รับของขวัญและหรือผลประโยชน์ใดๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการทำให้เกิดความรู้สึกชอบหรืออยากปฏิบัติต่อผู้รับบริการ หรือผู้รับงาน-รับจ้าง-รับเหมา ฯลฯ ที่เป็นผู้ให้ของขวัญและหรือผลประโยชน์โดยอิทธิพลของความชอบหรือประโยชน์ตอบแทนที่ได้รับทำให้มีการปฏิบัติตอบแทนเกินกว่ามาตรฐานที่กำหนด

ในสถานการณ์เช่นนี้ ผู้รับจ้าง ผู้รับเหมา และหรือผู้รับจัดซื้ออาจรับรู้ผิดพลาดและเข้าใจว่าการรับจ้างต่างๆไม่ต้องทำในระดับมาตรฐานหรือลดคุณค่าการบริการ

นอกจากนั้นหากเกิดการปฏิบัติเป็นวัฒนธรรมการทำงานขององค์กรข้าราชการและหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจะมีพฤติกรรมเคยชินกับ “การรับรางวัล” จากการปฏิบัติหน้าที่และละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยความรับผิดชอบซึ่งจัดได้ว่าเป็นการรับสินบน

-การแสวงหาเหตุผลเพื่อปิดเบี่ยงความจริง มีแนวโน้มที่เป็นไปได้มากที่เราจะรับของขวัญและหรือผลประโยชน์โดยเฉพาะสิ่งที่ถูกใจเรา บุคคลอาจสงสัยว่าการรับของขวัญและหรือผลประโยชน์ใดๆ ถือได้ว่าเป็นความผิดแต่ผู้รับมักจะหาเหตุผลเข้าข้างตนเองดังนี้

“ฉันรู้ว่าไม่ควรรับของดังกล่าว แต่ด้วยมารยาทจึงไม่กล้าจะปฏิเสธหน้าใจ หรือหากไม่รับจะเป็นการทาลายสัมพันธ์ภาพระหว่างผู้ให้กับองค์กรหรือกับตนเอง”

“คนอื่นก็ทำแบบนี้ ทำไมฉันจะทำบ้างไม่ได้”

“ดูซิ ฉันอุทิศเวลานอกเวลาราชการทำงาน ดังนั้น มันเป็นการยุติธรรมที่เราจะได้รางวัลผลประโยชน์พิเศษบ้าง”

“เพราะฉันเป็นคนพิเศษจริงๆ ดังนั้นผู้บังคับบัญชาจึงชมฉัน และเป็นเรื่องธรรมดาที่ฉันมักเป็นคนแรกเสมอที่ได้รับโอกาสให้ไปฝึกอบรม/สัมมนา”

“มันเป็นแค่ตัวอย่างฟรีให้ทดลองใช้ และฉันก็ไม่คิดว่าหน่วยงานของฉันจะส่งสินค้าชนิดนี้แม้ว่าฉันจะให้คำแนะนำก็ตาม”

“ฉันไม่เห็นมีกฎ ระเบียบใดๆ เกี่ยวกับการให้ของขวัญ ดังนั้นฉันก็ไม่ได้ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ใดๆ”

ท่านต้องระลึกอยู่เสมอว่าเหตุผลที่ท่านใช้กล่าวอ้างเช่นนี้ไม่สามารถปกป้องท่านจากการถูกดำเนินการทางวินัย หากการกระทำของท่านเป็นการกระทำที่มีขอบ

แนวพิจารณาในทางปฏิบัติในการให้และรับของขวัญและผลประโยชน์

- (1) ของขวัญทั้งหมดทั้งที่มีค่าทางวัฒนธรรมหรือประวัติศาสตร์ เช่น งานศิลปะ พระพุทธรูป เครื่องประดับ โบราณ ฯลฯ แม้จะมีขนาดเล็กหรือเป็นเรื่องเล็กน้อยของขวัญนั้นๆ ย่อมเป็นทรัพย์สินขององค์กร ไม่ว่าจะมีความราคาเท่าใด
- (2) ของขวัญหรือประโยชน์ที่ได้รับเมื่อเทียบกับราคาตลาด มีค่าน้อยกว่า 3,000 บาท ไม่ต้องรายงานและอาจเก็บเป็นของตนเองได้
- (3) ของขวัญหรือผลประโยชน์ใดๆ เมื่อเทียบกับราคาตลาดมีค่าเกิน 3,000 บาท ต้องรายงานหน่วยงานและลงทะเบียนไว้
- (4) ถ้าของขวัญหรือผลประโยชน์ใดที่มีค่าทางการตลาดระหว่าง 3,000 - 5,000 บาท และเจ้าหน้าที่ที่มีความจำเป็นต้องรับให้องค์กร โดยหัวหน้าส่วนราชการตัดสินใจว่าสมควรให้ข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐคนนั้นๆ รับทรัพย์สินดังกล่าวหรือไม่
- (5) ถ้าของขวัญหรือผลประโยชน์ที่มีค่าทางการตลาดมากกว่า 15,000 บาท ให้ส่งมอบเป็นทรัพย์สินขององค์กรเพื่อใช้ประโยชน์สาธารณะ และหรือตามความเหมาะสม องค์กรอาจพิจารณาอนุญาตให้ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นเก็บรักษาของไว้เป็นกรณีไป เช่น ของขวัญการย้ายหน่วยงานในขณะดำรงตำแหน่งเดิมของขวัญในโอกาสเกษียณอายุราชการหรือลาออกจากงาน ของขวัญหรือผลประโยชน์ที่เพื่อนร่วมงานให้เมื่อเจ็บป่วย ฯลฯ
- (6) ถ้าในปีงบประมาณใดๆ คุณค่ารวมของของขวัญและหรือผลประโยชน์ที่ได้รับจากผู้ให้คนเดียวกัน กลุ่มเดียวกัน หรือผู้ที่มีความสัมพันธ์กันหลายๆ ครั้ง เมื่อรวมกันทั้งปีมีค่ามากกว่า 3,000 บาท ต้องรายงานของขวัญหรือผลประโยชน์แต่ละอย่างที่ได้รับ
- (7) ถ้าในปีงบประมาณใดๆ ได้ของขวัญและหรือผลประโยชน์จากผู้รับบริการ แม้จะต่างคน ต่างกลุ่ม เพื่อเป็นการขอบคุณในการให้บริการที่ดี แต่เมื่อรวมกันแล้วมีค่ามากกว่า 3,000 บาท ต้องรายงานของขวัญหรือผลประโยชน์แต่ละอย่างนั้น
- (8) ของขวัญและหรือผลประโยชน์ ที่ได้รับเพื่อเป็นการขอบคุณจากผู้รับบริการ(ประชาชน องค์กรเอกชน) ที่ได้ อย่างสม่ำเสมอ บ่อยครั้งอาจทำให้เกิดข้อสงสัยจากประชาชนว่ามีอิทธิพล บิดเบือน ก่อให้เกิดอคติในการให้บริการของข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ภาครัฐ หรืออาจก่อให้เกิดความรู้สึกชอบ และคาดหวังว่าจะได้รับของขวัญและหรือผลประโยชน์เมื่อมีผู้มารับบริการ ควรปฏิเสธการรับ
- (9) เงินสดหรือสิ่งใดๆ ที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินได้ (ตัวอย่างเช่น หุ่น พันธบัตร ล็อตเตอรี่) ต้องปฏิเสธไม่รับไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใดๆ

แนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อน

ความขัดแย้งระหว่างบทบาท (Conflict of roles) หมายความว่าบุคคลดำรงตำแหน่งที่มีบทบาทสองบทบาทขัดแย้งกันเช่นนายสมชายเป็นกรรมการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าทำงานโดยที่บุตรสาวของสมชายเป็นผู้สมัครสอบคนหนึ่งด้วยซึ่งในกรณีนี้ถือว่าเกิด “การดำรงตำแหน่งอันหมิ่นเหม่ต่อการเกิดปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อน” แต่ในกรณีนี้ถือว่ายังมีได้นำไปสู่การกระทำความผิดแต่ประการใด (เช่นการสอบคัดเลือกบุคคลยังมิได้เกิดขึ้นจริงหรือมีการสอบเกิดขึ้นแล้วแต่นายสมชายสามารถวางตัวเป็นกลางมิได้ช่วยเหลือบุตรสาวของตนแต่ประการใดเป็นต้น) กระนั้นก็ตามการดำรงตำแหน่งอันหมิ่นเหม่ต่อการเกิดปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อนดังกล่าวถือเป็นสถานการณ์ล่อแหลมที่อาจจูงใจ/ชักนำให้เกิดการกระทำเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนจะต้องถอนตัวออกอย่างสมบูรณ์จากการเป็นผู้มีส่วนในการตัดสินใจแสดงความคิดเห็นละเว้นจากการให้คำปรึกษาและงดออกเสียง (Recusal) เช่นในกรณีที่สมชายเป็นกรรมการสอบคัดเลือกบุคลากรเข้าทำงานโดยมีบุตรสาวของตนสมัครเข้าร่วมสอบคัดเลือกด้วยนั้นซึ่งในสถานการณ์เช่นนี้สมชายจะต้องลาออกจากการเป็นกรรมการสอบคัดเลือกเพื่อเป็นการถอนตัวออกจากการเกี่ยวข้องกับสถานการณ์อันหมิ่นเหม่ต่อผลประโยชน์ทับซ้อนอย่างสูงเคลื่อนย้ายผลประโยชน์ส่วนตัวที่ทับซ้อนอยู่ออกไป (Removal) เพื่อให้ตนเองสามารถปฏิบัติภารกิจได้โดยปราศจากอคติวิธีการดังกล่าวนี้เป็นการปิดช่องทางมิให้เอื้ออำนวยต่อการเกิดปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อนจึงเป็นวิธีที่ดีที่สุดวิธีหนึ่งในการจัดการกับผลประโยชน์ทับซ้อนเช่นจากกรณีตัวอย่างในข้อสอง

สมชายสามารถแก้ปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อนได้โดยการขอร้องให้บุตรสาวของตนถอนตัวออกจากการสอบเพื่อให้สมชายสามารถปฏิบัติหน้าที่ในฐานะกรรมการสอบคัดเลือก

มาตรการในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามรัฐธรรมนูญ

- (1) มาตรการคัดสรรคนดีเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมือง
- (2) การกำหนดมาตรการป้องกันการทุจริตในตำแหน่ง
- (3) การเพิ่มระบบและองค์การตรวจสอบการใช้อำนาจ
- (4) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

การกำหนดมาตรการป้องกันการทุจริตในตำแหน่ง

- (1) การมีประมวลจริยธรรมและการห้ามผลประโยชน์ทับซ้อน
- (2) การแสดงบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน
- (3) การใช้หลักโปร่งใสในการใช้อำนาจ

แนวทางการปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

- (1) หลักนิติธรรมได้แก่การตรากฎหมายกฎข้อบังคับต่างๆให้ทันสมัยและเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของสังคมและสังคมยินยอมพร้อมใจกันปฏิบัติตามกฎหมายกฎข้อบังคับเหล่านั้นโดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคล
- (2) หลักคุณธรรมได้แก่การส่งเสริมคนดีคนเก่งให้เข้ามาบริหารกิจการบ้านเมืองสังคมและประเทศชาติการยึดมั่นในความถูกต้องดีงามโดยธรรมาภิบาลให้เจ้าหน้าที่รัฐยึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคมและส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกันเพื่อให้คนใจมีความซื่อสัตย์จริงใจขยันอดทนมีระเบียบวินัยประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ
- (3) หลักความโปร่งใสได้แก่การสร้าง ความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติโดยปรับปรุงกลไกการทำงานของทุกองค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใสมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่

เข้าใจง่ายประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกและมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้

(4) หลักการมีส่วนร่วมได้แก่การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศไม่ว่าด้วยการแจ้งความเห็นการไต่สวนสาธารณะการประชาพิจารณ์การแสดงประชามติหรืออื่นๆ

(5) หลักการรับผิดชอบได้แก่การตระหนักในสิทธิหน้าที่ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคมการใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมืองและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างและความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

(6) หลักความคุ้มค่าได้แก่การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยตรงค้ำให้คนไทยมีความประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่ากล่าวคือดำรงชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงพร้อมทั้งสร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ดีในเวทีโลกและรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมให้สมบูรณ์

หากทั้งภาคราชการประจำการเมืองภาคเอกชนและประชาชนร่วมมือร่วมใจกันมุ่งมั่นให้งานราชการดำเนินไปด้วยจิตสำนึกที่ตนคติพฤติกรรมที่เต็มเปี่ยมด้วยคุณธรรมและจริยธรรมพร้อมทั้งใช้หลักการโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศไม่ว่าด้วยการแจ้งความเห็นการไต่สวนสาธารณะการประชาพิจารณ์การแสดงประชามติหรืออื่นๆ

บทที่
๕

การขัดกันแห่งผลประโยชน์
ตามนโยบายของ
กระทรวงสาธารณสุข

คู่มือ
ผลประโยชน์
ทับซ้อน
Conflict
of Interest

เกณฑ์จริยธรรมการจัดซื้อจัดหาและ การส่งเสริมการขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยาของ กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๕๗

กระทรวงสาธารณสุข ได้ออกประกาศกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วย
เกณฑ์จริยธรรมการจัดซื้อจัดหาและการส่งเสริมการขายยาและเวชภัณฑ์ที่
มีใช้ยาของกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๕๗ มีหลักการและเหตุผลดังนี้

การจัดซื้อจัดหาและการส่งเสริมการขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยาที่
ขาดจริยธรรม และการใช้ยาไม่สมเหตุผลส่งผลให้เกิดปัญหาการบริโภคนยา
และเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยาเกินจำเป็น ราคาแพงเกินควร เป็นปัญหาส่วนหนึ่ง
ของการเข้าถึงยาที่จำเป็นของผู้ป่วย และมีภาระค่าใช้จ่ายด้านการรักษา
พยาบาลของประเทศที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง การส่งเสริมการขายที่ขาด
จริยธรรม ได้ดึงเอาบุคลากรสาธารณสุขเข้าร่วมรับผลประโยชน์ทับซ้อน
ในรูปแบบต่างจากบริษัทยาหรือเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยา ทั้งที่เป็นผลประโยชน์
ทางตรงและผลประโยชน์แอบแฝง การส่งเสริมการขายในกระบวนการ
จัดซื้อจัดหา ตลอดจนการใช้ยาและเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยาในลักษณะดังกล่าว
ได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของสถานการณ์ปกติของสังคมไทย ทำให้บุคลากร
สาธารณสุขบางส่วนเข้าใจผิดและเชื่อว่าผลประโยชน์เหล่านี้เป็นสิทธิที่พึง
ได้รับหรือใช้ประโยชน์ได้ โดยมีได้ตระหนักว่าจะส่งผลกระทบต่อ
ระบบสุขภาพ

ในระดับสากล ประเทศสมาชิกองค์การอนามัยโลกได้มีมติสมัชชา
อนามัยโลกที่ ๕๑.๑๕ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๑ รับรองเกณฑ์จริยธรรมว่า
ด้วยการส่งเสริมการขายยา โดยขอให้ประเทศต่างๆ และทุกภาคส่วนที่
เกี่ยวข้องได้นำเกณฑ์นี้ไปสู่การปฏิบัติ และล่าสุดในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ องค์การ
อนามัยโลกได้พัฒนาชุดเครื่องมือเพื่อให้ประเทศต่างๆ ได้ดำเนินการเพื่อ

ธรรมาภิบาลในระบบยาและเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยา โดยมีเกณฑ์จริยธรรมเป็นส่วนหนึ่งของชุดเครื่องมือนั้น ประเทศไทยโดยกระทรวงสาธารณสุขได้เข้าร่วมในโครงการพัฒนาและนำชุดเครื่องมือดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติ

สำหรับประเทศไทยมีการพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานทางจริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริมการขายเภสัชภัณฑ์เมื่อปี ๒๕๓๗ แต่ยังไม่เคยประกาศใช้ ในปัจจุบันกระทรวงสาธารณสุขได้มีนโยบายและแผนในการพัฒนาระบบธรรมาภิบาลของกระทรวงสาธารณสุข โดยระบบบริหารยาและเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยาจัดเป็นส่วนสำคัญในนโยบายดังกล่าว ทั้งนี้ ธรรมาภิบาลมีองค์ประกอบหลัก ๖ ด้าน คือ นิติธรรม (Rule of law) คุณธรรม (ethics) ความโปร่งใส (transparency) ความสำนึกรับผิดชอบ (accountability) ความคุ้มค่า (value for money) และการมีส่วนร่วม (participation)

เกณฑ์จริยธรรมจัดเป็นเครื่องมือขึ้นหนึ่งที่จะทำให้เกิดธรรมาภิบาลกระทรวงสาธารณสุขโดยคณะกรรมการจัดทำร่างเกณฑ์จริยธรรมการจัดซื้อจัดหายาและเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยา จึงได้พัฒนาเกณฑ์จริยธรรมนี้ โดยอาศัยเกณฑ์ต่างๆ ที่ได้ทำไว้แล้ว ได้แก่ เกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริมการขายยาของประเทศไทย (ฉบับมีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๕) โดยคณะทำงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การส่งเสริมจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพ (Code of Conduct) เรื่อง การปฏิบัติตนในกรณีที่มีความสัมพันธ์กับผู้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ ซึ่งอ้างอิงหลักการจากข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมของแพทยสภา

กระทรวงสาธารณสุขมีเจตนารมณ์ให้เกณฑ์จริยธรรมนี้ เป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับสถานพยาบาลและหน่วยงานของกระทรวงสาธารณสุข ตลอดจนผู้สั่งใช้ยา ผู้ประกอบวิชาชีพ และบุคลากรสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการการจัดซื้อจัดหา จนกระทั่งถึงการใช้ยาและเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยา เพื่อให้องค์กรสาธารณสุขเป็นแนวหน้า กล้ายืนหยัดปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อความถูกต้อง ทำงานเพื่อประชาชน และเป็นแบบอย่างให้กับหน่วยงานอื่นต่อไป

หมวด ๑ บททั่วไป

ยา

หมายความว่า ยาตามกฎหมายว่าด้วยยา ยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษและวัตถุออกฤทธิ์ตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท

เวชภัณฑ์ที่มีใช้ยา

หมายความว่า วัสดุการแพทย์ วัสดุทันตกรรม วัสดุวิทยาศาสตร์ การแพทย์ วัสดุอิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ ที่ใช้ในทางการแพทย์ และหมายรวมถึงอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่ใช้กับผู้ป่วยเฉพาะราย

การส่งเสริมการขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยา

หมายความว่า การให้ข้อมูล ข้อความ การชักชวน จูงใจ หรือการกระทำด้วยวิธีอื่นใดที่มุ่งหมายให้มีการสั่งใช้ การสั่งซื้อ หรือการใช้ยาและเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยาเพื่อประโยชน์ทางการค้า

การโฆษณา

หมายความว่า การกระทำไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ ให้ประชาชนเห็นหรือทราบข้อความเกี่ยวกับยาและเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยาเพื่อประโยชน์ทางการค้า

ข้อความ

หมายความว่า เรื่องราวหรือข้อเท็จจริง ไม่ว่าจะปรากฏในรูปแบบของตัวอักษร ตัวเลข ภาพ ภาพยนตร์ แสง เสียง เครื่องหมาย หรือรูปแบบอื่นใด ที่สื่อความหมายได้โดยสภาพของสิ่งนั้นเองหรือผ่านวิธีการหรือสื่อใด ๆ

ของขวัญ

หมายความว่า ประโยชน์อันเป็นทรัพย์สิน สิ่งของ ของชำร่วยที่บริษัทฯ หรือเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยามอบให้แก่บุคคล เพื่อประโยชน์ทางการค้า

ของบริจาค

หมายความว่า สิ่งของที่บริษัทยาหรือเวชภัณฑ์ที่มีขายมอบให้แก่สถานพยาบาลหรือหน่วยงาน

ตัวอย่างยาและเวชภัณฑ์ที่มีขาย

หมายความว่า ตัวอย่างยาและเวชภัณฑ์ที่มีขายที่แจกแก่บุคคลหรือหน่วยงานเพื่อให้เกิดความคุ้นเคยกับรูปแบบและลักษณะของยาและเวชภัณฑ์ที่มีขาย หรือเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทางคลินิก โดยยกเว้นเพื่อการศึกษาหรือวิจัย

ผู้สั่งใช้

หมายความว่า ผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์หรือบุคลากรทางการแพทย์สาธารณสุขอื่นที่มีสิทธิหรือหน้าที่ในการสั่งใช้ยาและเวชภัณฑ์ที่มีขาย

ผู้ประกอบวิชาชีพ

หมายความว่า ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ทันตกรรม เภสัชกรรม การสัตวแพทย์ การพยาบาล เทคนิคการแพทย์ กายภาพบำบัด การแพทย์แผนไทย และ ผู้ประกอบวิชาชีพหรือผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาอื่นตามพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบโรคศิลปะ

ผู้แทนยา หรือพนักงานขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีขาย

หมายความว่า ตัวแทนของบริษัทฯ และบริษัทผู้จัดจำหน่ายเวชภัณฑ์ที่มีขาย ที่มีหน้าที่เข้าพบผู้ประกอบวิชาชีพเพื่อนำเสนอข้อมูลยาและเวชภัณฑ์ที่มีขาย

บริษัทยาหรือเวชภัณฑ์ที่มีขาย

หมายความว่า บริษัทหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการผลิต นำเข้าและจำหน่ายยาและเวชภัณฑ์ที่มีขายทั้งในและต่างประเทศ

ของบริจาค

หมายความว่า สิ่งของที่บริษัทหรือเวชภัณฑ์ที่มีขายมอบให้แก่สถานพยาบาลหรือหน่วยงาน

ตัวอย่างยาและเวชภัณฑ์ที่มีขาย

หมายความว่า ตัวอย่างยาและเวชภัณฑ์ที่มีขายที่แจกแก่บุคคลหรือหน่วยงานเพื่อให้เกิดความคุ้นเคยกับรูปแบบและลักษณะของยาและเวชภัณฑ์ที่มีขาย หรือเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทางคลินิก โดยยกเว้นเพื่อการศึกษาหรือวิจัย

ผู้ส่งใช้

หมายความว่า ผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์หรือบุคลากรทางการแพทย์อื่นที่มีสิทธิหรือหน้าที่ในการส่งใช้ยาและเวชภัณฑ์ที่มีขาย

ผู้ประกอบวิชาชีพ

หมายความว่า ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ทันตกรรม เภสัชกรรม การสัตวแพทย์ การพยาบาล เทคนิคการแพทย์ กายภาพบำบัด การแพทย์แผนไทย และ ผู้ประกอบวิชาชีพหรือผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาอื่นตามพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบโรคศิลปะ

ผู้แทนยา หรือพนักงานขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีขาย

หมายความว่า ตัวแทนของบริษัทยา และบริษัทผู้จัดจำหน่ายเวชภัณฑ์ที่มีขาย ที่มีหน้าที่เข้าพบผู้ประกอบวิชาชีพเพื่อนำเสนอข้อมูลยาและเวชภัณฑ์ที่มีขาย

บริษัทยาหรือเวชภัณฑ์ที่มีขาย

หมายความว่า บริษัทหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการผลิต นำเข้าและจำหน่ายยาและเวชภัณฑ์ที่มีขายทั้งในและต่างประเทศ

หมวด ๒ ผู้ส่งใช้

- ๒.๑ ผู้ส่งใช้ไม่พึงรับประโยชน์จากบริษัทยาหรือเวชภัณฑ์ที่มีไช่ยา ดังนี้
- ๒.๑.๑ รับเงินไม่ว่ากรณีใด ๆ ยกเว้นกรณีรับค่าตอบแทนจากการเป็นวิทยากร การบรรยายทางวิชาการ เป็นผู้ได้รับทุนวิจัยจากบริษัทยาหรือเวชภัณฑ์ที่มีไช่ยา
  - ๒.๑.๒ รับของขวัญหรือนันทนาการไม่ว่ากรณีใด ๆ ยกเว้น
    - (๑) ของขวัญที่มีมูลค่าไม่เกินสามพันบาทในโอกาสพิเศษหรือวาระตามประเพณี
    - (๒) สิ่งที่ทำให้เกิดประโยชน์แก่งานด้านวิชาการที่ส่งผลถึงการบริการทางการแพทย์และสาธารณสุขที่ยังประโยชน์แก่ผู้ป่วย โดยได้รับในนามของสถานพยาบาลหรือหน่วยงาน
  - ๒.๑.๓ รับบริการอันเป็นกิจส่วนตัวใด ๆ จากบริษัทยาหรือเวชภัณฑ์ที่มีไช่ยาและผู้แทนยา หรือพนักงานขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีไช่ยา
- ๒.๒ ผู้ส่งใช้ไม่พึงแสดงตนในการโฆษณาหรือการส่งเสริมการขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีไช่ยาใด ๆ ต่อสาธารณชนในเชิงธุรกิจ
- ๒.๓ ผู้ส่งใช้ไม่พึงรับการสนับสนุนจากบริษัทยาหรือบริษัทเวชภัณฑ์ที่มีไช่ยาไปประชุม สัมมนา อบรม ดูงาน หรือบรรยายทางวิชาการ ทั้งในและต่างประเทศโดยตรง
- ๒.๔ ผู้ส่งใช้พึงเปิดเผยว่าตนมีส่วนเกี่ยวข้องทางผลประโยชน์กับบริษัทยาหรือเวชภัณฑ์ที่มีไช่ยานั้นในสถานะใด เมื่อแสดงความเห็นต่อสาธารณะ โดยการพูด การเขียน หรือโดยวิธีการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับยาและเวชภัณฑ์ที่มีไช่ยาในทางวิชาการ
- ๒.๕ ผู้ส่งใช้ สามารถรับการสนับสนุนการวิจัย โดยผ่านระบบการรับสิ่งสนับสนุนและการกำกับดูแลของสถานพยาบาลหรือหน่วยงาน

- ๒.๖ ในการนำตัวอย่างยาและเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยามาจ่ายให้กับผู้ป่วยหรือหน่วยงาน ผู้สั่งใช้พึงคำนึงถึงประโยชน์และความปลอดภัยของผู้ป่วยเป็นสำคัญ ไม่มุ่งหวังเพื่อเป็นการส่งเสริมการขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยาหรือประโยชน์ส่วนตน โดยผ่านระบบกำกับดูแลการรับและการจ่ายตัวอย่างยาและเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยาของสถานพยาบาลหรือหน่วยงาน ซึ่งควรเป็นระบบที่ตรวจสอบได้
- ๒.๗ ผู้สั่งใช้พึงสั่งใช้ยาด้วยชื่อสามัญทางยา

หมวด ๓ ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจ

- ๓.๑ ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจ ไม่พึงอนุญาตให้มีการจัดกิจกรรมที่มุ่งให้ความรู้ด้านสุขภาพแก่ประชาชน โดยเชื่อมโยงถึงชื่อทางการค้าของยาและเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยาหรือการอื่นใดที่เป็นการโฆษณาแอบแฝงภายในสถานพยาบาลหรือหน่วยงาน
- ๓.๒ ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจ พึงจัดให้มีระบบการคัดเลือกยาและเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยา การจัดซื้อยาและเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยา การคัดเลือกบริษัทผู้ผลิตและผู้จัดจำหน่ายยาและเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยา รวมทั้งการตรวจสอบการจัดซื้อยาและเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยาที่โปร่งใส เป็นธรรม เพื่อให้ได้ยาและเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยาที่มีคุณภาพสูง และเพื่อป้องกันไม่ให้ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจมีส่วนได้เสีย หรือมีผลประโยชน์ทับซ้อนกับบริษัทยาหรือเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยา
- ๓.๓ ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจ พึงจัดระบบการรับสิ่งสนับสนุนจากบริษัทยาหรือเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยาให้เป็นไปอย่างเปิดเผยและไม่เจาะจงบุคคล รวมทั้งจัดระบบในการกำกับดูแลให้เกิดประโยชน์แก่สถานพยาบาลหรือหน่วยงานอย่างแท้จริง
- ๓.๔ ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจ พึงกำหนดนโยบายหรือกฎระเบียบเพื่อควบคุมกิจกรรมการส่งเสริมการขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยา

ในสถานพยาบาลหรือหน่วยงาน เช่น การกำหนดบริเวณ หรือ กำหนดเวลาที่อนุญาตให้ผู้แทนหรือพนักงานขายยาและเวชภัณฑ์ ที่มีไช่ยาเข้ามาทำกิจกรรมได้

- ๓.๕ ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจ พึงกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการใช้ยาและ เวชภัณฑ์ที่มีไช่ยา ในสถานพยาบาลหรือหน่วยงาน ทั้งนี้ ต้อง คำนึงถึงประสิทธิผล ความคุ้มค่าและความปลอดภัยของผู้ป่วย
- ๓.๖ ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจพึงปฏิบัติตามเกณฑ์จริยธรรมเช่นเดียวกับ ผู้สั่งใช้ในข้อ ๒.๑ ถึงข้อ ๒.๔

หมวด ๔ เกสัชกรหรือผู้ประกอบวิชาชีพอื่น และบุคลากร ที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดหา การจ่ายและ ส่งมอบยาและเวชภัณฑ์ที่มีไช่ยา

- ๔.๑ เกสัชกรหรือผู้ประกอบวิชาชีพอื่น และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับ การจัดซื้อจัดหา การจ่ายและส่งมอบยาและเวชภัณฑ์ที่มีไช่ยาใน สถานพยาบาลหรือหน่วยงาน ไม่พึงเผยแพร่เอกสาร แผ่นพับ แผ่นป้าย หรือสื่อชนิดอื่นใดที่มีเนื้อหาเชิงโฆษณาอวดอ้าง หรือ เป็นการส่งเสริมการขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีไช่ยาแก่ผู้ป่วยและ ประชาชน
- ๔.๒ ในการนำตัวอย่างยาและเวชภัณฑ์ที่มีไช่ยามาจ่ายให้กับผู้ป่วย เกสัชกรหรือผู้ประกอบวิชาชีพอื่นและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับ การจัดซื้อจัดหา การจ่ายและส่งมอบยาและเวชภัณฑ์ที่มีไช่ยาใน สถานพยาบาลหรือหน่วยงาน พึงคำนึงถึงประโยชน์และความ ปลอดภัยของผู้ป่วยเป็นสำคัญ ไม่มุ่งหวังเพื่อเป็นการส่งเสริมการ ขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีไช่ยาหรือประโยชน์ส่วนตน
- ๔.๓ เกสัชกรหรือผู้ประกอบวิชาชีพอื่น และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับ การจัดหา การจ่ายและส่งมอบยาและเวชภัณฑ์ที่มีไช่ยาในสถาน

พยาบาลหรือหน่วยงาน พึงเสนอข้อมูลที่มีหลักฐานทางวิชาการที่เชื่อถือได้เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจคัดเลือกยาและเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยาของคณะกรรมการเภสัชกรรมและการบำบัดหรือคณะกรรมการที่มีชื่อเรียกอื่น ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบคัดเลือกกรายการยาและเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยาของสถานพยาบาลหรือหน่วยงาน โดยไม่มุ่งหวังเพื่อเป็นการส่งเสริมการขาย หรือกีดกันยาและเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยาของบริษัทใดบริษัทหนึ่ง หรือเพื่อประโยชน์ส่วนตน

- ๕.๔ เภสัชกรหรือผู้ประกอบวิชาชีพอื่น และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดหา การจ่ายและสั่งมอบยาและเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยาในสถานพยาบาล หรือหน่วยงานปฏิบัติตามเกณฑ์จริยธรรมเช่นเดียวกับผู้สั่งใช้ในข้อ ๒.๑ ถึงข้อ ๒.๖

หมวด ๕ บริษัทยาหรือเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยา และผู้แทนยาหรือพนักงานขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยา

- ๕.๑ กระทรวงสาธารณสุขสนับสนุนให้บริษัทยาหรือเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยาและผู้แทนยา หรือพนักงานขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยาปฏิบัติตามเกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริมการขายยาของประเทศไทยที่คณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติหรือคณะอนุกรรมการในคณะกรรมการประกาศ
- ๕.๒ บริษัทยาหรือเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยา พึงสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้แทนยาหรือพนักงานขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยาให้ความร่วมมือเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถปฏิบัติตามเกณฑ์จริยธรรมนี้
- ๕.๓ ในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดหาและส่งเสริมการขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยา ผู้แทนยาหรือพนักงานขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยา พึงเคารพและปฏิบัติตามข้อกำหนดของสถานพยาบาลหรือหน่วยงานอย่างเคร่งครัด

หมวด ๖ สถานพยาบาล

๖.๑ สถานพยาบาลหรือหน่วยงาน พึงกำหนดแนวปฏิบัติตามเกณฑ์ จริยธรรมว่าด้วยการจัดซื้อจัดหาและการส่งเสริมการขายยาและ เวชภัณฑ์ที่มีไช่ยาไว้เป็นลายลักษณ์อักษรให้เหมาะสมกับบุคลากร แต่ละประเภท ดังนี้

๖.๑.๑ ผู้สั่งใช้ เภสัชกร ผู้ประกอบวิชาชีพอื่น หรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดหา การจ่ายและส่งมอบยาและ เวชภัณฑ์ที่มีไช่ยา

- (๑) การรับเงิน ของขวัญ ของบริจาค หรือบริการใดๆ จากผู้แทนยา หรือพนักงานขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีไช่ยา หรือบริษัทขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีไช่ยา
- (๒) การแสดงตนในการโฆษณาหรือการส่งเสริมการขาย ใดๆ ต่อสาธารณชนในเชิงธุรกิจ และการแสดงความคิดเห็นทางวิชาการต่อสาธารณะ ในกรณีที่มีความสัมพันธ์กับบริษัทยาหรือเวชภัณฑ์ที่มีไช่ยา
- (๓) การรับการสนับสนุนจากบริษัทยาหรือเวชภัณฑ์ที่มีไช่ยาไปประชุม สัมมนา อบรม ดูงาน หรือบรรยายทั้งในและต่างประเทศ
- (๔) การนำตัวอย่างยาและเวชภัณฑ์ที่มีไช่ยามาจ่าย หรือใช้กับผู้ป่วย
- (๕) การเผยแพร่เอกสาร แผ่นพับ แผ่นป้ายเพื่อให้ความรู้ทางวิชาการแก่ผู้ป่วย
- (๖) การนำเสนอข้อมูลเพื่อการคัดเลือกยาและเวชภัณฑ์ที่มีไช่ยาของคณะกรรมการเภสัชกรรมและการบำบัด หรือคณะกรรมการที่ชื่อเรียกอื่น ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบคัดเลือกรายการยาและเวชภัณฑ์ที่มีไช่ยาของสถานพยาบาลหรือหน่วยงาน

๖.๑.๒ ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจ

- (๑) การรับเงิน ของขวัญ ของบริจาค และบริการใดๆ จากผู้แทนยา หรือพนักงานขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยา หรือบริษัทยาและเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยา
- (๒) การจัดกิจกรรมในสถานพยาบาลหรือหน่วยงานที่ให้ความรู้แก่ประชาชนในด้านสุขภาพที่เชื่อมโยงถึงชื่อการค้า หรือชื่อบริษัทยาหรือเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยา เพื่อป้องกันการโฆษณาแอบแฝง

๖.๒ สถานพยาบาลหรือหน่วยงาน พึงจัดระบบและดำเนินการติดตามกำกับดูแล เพื่อให้บุคลากรแต่ละประเภทสามารถปฏิบัติตามแนวปฏิบัติในข้อ ๖.๑

๖.๓ กรณีที่สถานพยาบาลหรือหน่วยงานมีการจัดประชุมวิชาการ โดยได้รับการสนับสนุนงบดำเนินการ วิทยากร หรือข้อมูลวิชาการจากบริษัทยาหรือเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยา พึงเปิดเผยการสนับสนุนดังกล่าวให้ผู้เข้าร่วมประชุมรับทราบทุกครั้ง

๖.๔ การรับการสนับสนุนจากบริษัทยา หรือบริษัทเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยาไปประชุม สัมมนา อบรม ดูงาน หรือบรรยายทางวิชาการทั้งในและต่างประเทศ อันก่อประโยชน์ให้สถานพยาบาลหรือหน่วยงาน และไม่มีเงื่อนไขข้อผูกมัดเพื่อส่งเสริมการขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยาใดๆ ทั้งสิ้น โดยได้รับการสนับสนุนในนามสถานพยาบาลหรือหน่วยงาน และให้สถานพยาบาลหรือหน่วยงาน จัดทำระบบการรับการสนับสนุนและกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกบุคลากรที่สมควรให้ไปประชุม สัมมนา อบรม ดูงาน หรือบรรยายทางวิชาการ ทั้งในและต่างประเทศ โดยพึงรับการสนับสนุนได้เฉพาะค่าเดินทาง ค่าลงทะเบียน ค่าวิทยากร ค่าอาหาร และค่าที่พักสำหรับตนเองเท่านั้น และจำกัดเฉพาะช่วงเวลาและสถานที่ของการดูงานในต่างประเทศ จะต้องขออนุมัติต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น

หมวด ๗ สถานศึกษา

- ๗.๑ สถานศึกษาไม่พึงอนุญาตให้ผู้แทนยา หรือพนักงานขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีขายยาเข้าพบนักศึกษาเพื่อการโฆษณาและเวชภัณฑ์ที่มีขายยา หรือการส่งเสริมการขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีขายยา
- ๗.๒ สถานศึกษาไม่พึงอนุญาตให้มีการจัดกิจกรรมให้ข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับยาและเวชภัณฑ์ที่มีขายแก่นักศึกษา ที่เชื่อมโยงถึงชื่อทางการค้าของยาและเวชภัณฑ์ที่มีขายยา หรือบริษัทยาหรือเวชภัณฑ์ที่มีขายยาเพื่อป้องกันการโฆษณาแอบแฝง
- ๗.๓ สถานศึกษาไม่พึงอนุญาตให้นักศึกษารับเงิน ของขวัญ ของบริจาค หรือการสนับสนุนอื่น ๆ จากบริษัทยาหรือเวชภัณฑ์ที่มีขายยาโดยตรง
- ๗.๔ สถานศึกษาพึงจัดระบบการรับบริการสนับสนุนและการกำกับดูแลการสนับสนุนการศึกษาและกิจกรรมทุกประเภทจากบริษัทยาหรือเวชภัณฑ์ที่มีขายยาให้มีความโปร่งใส เพื่อป้องกันการโฆษณาและส่งเสริมการขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีขายยา
- ๗.๕ สถานศึกษาพึงควบคุมดูแลให้อาจารย์และบุคลากรของสถานศึกษานั้นประพฤติตนเป็นแบบอย่างอันดีแก่นักศึกษา ทั้งในแง่จริยธรรมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกระดับ และความสัมพันธ์ที่เหมาะสมกับบริษัทยาหรือเวชภัณฑ์ที่มีขายยา หรือผู้แทนยาหรือพนักงานขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีขายยา
- ๗.๖ สถานศึกษาพึงจัดหลักสูตรการเรียนการสอน ที่มุ่งเน้นการให้ความรู้และเจตคติเกี่ยวกับการใช้ยาและเวชภัณฑ์ที่มีขายยาอย่างสมเหตุผล และการเข้าถึงแหล่งข้อมูลทางยาและเวชภัณฑ์ที่มีขายยาที่เชื่อถือได้ โดยปราศจากการชี้นำทางธุรกิจ

- ๗.๗ สถานศึกษาพึงจัดหลักสูตรให้แก่นักศึกษา ที่มุ่งเน้นจริยธรรมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกระดับและความสัมพันธ์ที่เหมาะสมกับบริษัทยาหรือเวชภัณฑ์ที่มีไช่ยา หรือผู้แทนยาหรือพนักงานขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีไช่ยา
- ๗.๘ สถานศึกษาพึงกำหนดนโยบายให้อาจารย์และบุคลากร เปิดเผยความเกี่ยวข้องกับริษัทยาหรือเวชภัณฑ์ที่มีไช่ยาเมื่อมีการแสดงความเห็นต่อสาธารณะ ไม่ว่าจะโดยการพูด การเขียน หรือวิธีการอื่นใดในทางวิชาการ

แนวทางการตรวจราชการ กระทรวงสาธารณสุข

ศาสตราจารย์คลินิก เกียรติคุณ นายแพทย์ปิยะสกล สกลสัตยาทร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข และผู้บริหารกระทรวงสาธารณสุข ขอความร่วมมือจากส่วนราชการในการตรวจราชการ ดังนี้

๑. ห้ามมีแผ่นป้ายรูปรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขและรูปผู้บริหารกระทรวงสาธารณสุขทั้งภายนอกและภายในสถานที่ทำงานรวมทั้งในห้องประชุม
๒. หากมีกิจกรรมบนเวทีให้เรียบง่าย กระชับ และประหยัด
๓. การจัดนิทรรศการขอให้สมเหตุผล หากแสดงเพียงวันเดียวไม่ควรประดับตกแต่งมากเกินไปจนความจำเป็น
๔. อาหารที่รับรองควรเป็นอาหารประจำท้องถิ่นที่ราคาไม่แพง หรือเป็นอาหารจานเดียวตามความเหมาะสม
๕. ไม่จำเป็นต้องมีของฝากหรือของที่ระลึก เพราะของฝากและของที่ระลึกที่ดีที่สุด คือความสามัคคี พลังและความมุ่งมั่น ที่จะนำองค์กรของเราไปสู่ความมั่นคงและยั่งยืน

ประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยแนวทางปฏิบัติงานในหน่วยงาน ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง พ.ศ. ๒๕๕๙

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ออกประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยแนวทางปฏิบัติงานในหน่วยงานด้านการจัดซื้อจัดจ้าง พ.ศ. ๒๕๕๙ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานด้านการพัสดุและเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข มีแนวทางการปฏิบัติตนตามกรอบจรรยาบรรณของผู้ปฏิบัติงานให้มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เป็นไปด้วยความชอบธรรมตามหลักระบบคุณธรรม ตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๒ และจรรยาบรรณของผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุ พ.ศ. ๒๕๔๓ โดยให้ถือปฏิบัติตามประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยแนวทางปฏิบัติงานในหน่วยงานด้านการจัดซื้อจัดจ้าง พ.ศ. ๒๕๕๙ อย่างเคร่งครัด

หน่วยงานจะต้องนำประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยแนวทางในการปฏิบัติในหน่วยงานด้านการจัดซื้อจัดจ้าง พ.ศ. ๒๕๕๙ และแบบแสดงความบริสุทธิ์ใจในการจัดซื้อจัดจ้างทุกวิธีของหน่วยงาน แนบท้ายเอกสารประกอบการจัดซื้อจัดจ้างทุกประเภทในขั้นตอนรายงานขอซื้อหรือขอจ้าง ในแบบแสดงความบริสุทธิ์ใจในการจัดซื้อจัดจ้างทุกวิธีของหน่วยงานในการเปิดเผยข้อมูลความขัดแย้งทางผลประโยชน์ของหัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุ เจ้าหน้าที่พัสดุ คณะกรรมการตรวจการจ้าง และคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ จะต้องลงนามด้วยลายมือชื่อ ให้คำรับรองว่าไม่มีความเกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้ส่วนเสียไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม หรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์กับผู้ขาย ผู้รับจ้าง ผู้เสนองาน หรือผู้ชนะประมูล หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่เข้ามาในนิติสัมพันธ์

และวางตัวเป็นกลางในการดำเนินการเกี่ยวกับการพัสดุ ปฏิบัติหน้าที่ด้วย
จิตสำนึก ด้วยความโปร่งใส สามารถให้ผู้เกี่ยวข้องตรวจสอบได้ตลอดเวลา
มุ่งประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ ตามที่ระบุไว้ในประกาศสำนักงาน
ปลัดกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยแนวทางในการปฏิบัติในหน่วยงาน
ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง พ.ศ. ๒๕๕๙ หากปรากฏว่าเกิดความขัดแย้ง
ทางผลประโยชน์ระหว่างข้าพเจ้ากับผู้ขาย ผู้รับจ้าง ผู้เสนองาน หรือ
ผู้ชนะประมูล หรือ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับ หัวหน้าเจ้าหน้าที่
พัสดุ จะเป็นผู้รายงานให้ผู้บริหารทราบโดยทันที

การให้/การรับของขวัญและ ผลประโยชน์ในเทศกาลปีใหม่

เนื่องในโอกาสเทศกาลวันขึ้นปีใหม่ ข้าราชการชั้นผู้น้อยนิยมมอบ
หรือเรียไรเพื่อจัดหาของขวัญให้แก่ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่หรือผู้บังคับบัญชา
ซึ่งเป็นการสร้างทัศนคติที่ผิด ทั้งยังเป็นช่องทางให้เกิดการประพฤติมิชอบ
ในวงราชการ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๔๐ ให้อธิปฏิบัติ
ว่าข้าราชการชั้นผู้น้อยพึงงดการให้ของขวัญแก่ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ผู้บังคับ
บัญชาหรือสมาชิกในครอบครัวของข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ เพื่อเสริมสร้าง
ค่านิยมให้เกิดการประหยัด และสร้างทัศนคติที่ถูกต้องโดยหัวหน้าส่วน
ราชการและผู้บังคับบัญชาต้องดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี พร้อมทั้งกำชับ
ดูแลข้าราชการในสังกัดให้ประพฤติตนเกี่ยวกับการเรียไร และการให้หรือ
รับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใดให้ถูกต้องสอดคล้องกับกฎหมายและ
ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้ประกาศ
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์
การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

พ.ศ. ๒๕๔๓ เจตนารมณ์ข้อ ๔ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลนอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย หรือกฎ ข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เว้นแต่การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาตามที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ ข้อ ๕ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาได้ดังต่อไปนี้ (๑) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากญาติซึ่งให้โดยเสน่หาตามจำนวนที่เหมาะสมตามฐานะ (๒) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลอื่นซึ่งมิใช่ญาติ มีราคาหรือมูลค่าในการรับจากแต่ละบุคคล แต่ละโอกาสไม่เกินสามพันบาท และ (๓) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่การให้นั้นเป็นการให้ในลักษณะให้กับบุคคลทั่วไป

นอกจากนี้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๑๒ ระบุ “เพื่อประโยชน์ในการเสริมสร้างให้เกิดทัศนคติในการประหยัดแก่ประชาชนทั่วไป ในการแสดงความยินดี การแสดงความปรารถนาดี การแสดงการต้อนรับ หรือการแสดงความเสียใจในโอกาสต่างๆ ตามปกติประเพณีนิยมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐพยายามใช้วิธีการแสดงออกโดยใช้บัตรอวยพร การลงนามในสมุดอวยพร หรือใช้บัตรแสดงความเสียใจแทนการให้ของขวัญ”

กระทรวงสาธารณสุข โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข (ศาสตราจารย์คลินิกเกียรติคุณ นายแพทย์ปิยะสกล สกลสัตยาทร) ส่งเสริมมาตรการการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ โดยการสร้างค่านิยมมีธรรมาภิบาลของข้าราชการการเมือง ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง การให้และรับของขวัญแก่ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ หรือผู้ได้บังคับบัญชาในเทศกาลปีใหม่ พุทธศักราช ๒๕๖๐ ซึ่งข้าราชการการเมือง ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ผู้บังคับบัญชาจะต้องดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี พัฒนาจิตสำนึก ทัศนคติ และพฤติกรรมของผู้ได้บังคับบัญชา เพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ อีกสถานหนึ่ง ดังนี้

ข้อ ๑ ในกรณีประสงค์จะแสดงความยินดีหรือความปรารถนาดี ควรส่งเสริมให้ใช้บัตรอวยพร หรือการลงนามในสมุดอวยพรแทน ทั้งนี้ ให้รวมถึงสมาชิกในครอบครัวของข้าราชการการเมือง ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขและผู้บังคับบัญชาด้วย

ข้อ ๒ การเรียกรับในหมู่ข้าราชการหรือการใช้เงินสวัสดิการใดๆ ของส่วนรวม เพื่อการจัดหาของขวัญให้เป็นอันงดโดยเด็ดขาด

โดยให้บุคลากรสาธารณสุขถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด และให้ถือว่าการฝ่าฝืนมติคณะรัฐมนตรีในเรื่องนี้เป็นความผิดวินัยอย่างหนึ่งทั้งฝ่ายผู้รับและผู้ให้

**ประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
เรื่อง มาตรการป้องกันการทุจริต
และแก้ไขการกระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่รัฐ
ในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560**

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ประกาศมาตรการป้องกันการทุจริตและแก้ไขการกระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่รัฐ ในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยกำหนดมาตรการสำคัญเร่งด่วนเชิงรุกในการป้องกันการทุจริต การบริหารงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และการแก้ไขปัญหาการกระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่รัฐ ประเด็น (๑) มาตรการการใช้ธรรมาภิบาล (๒) มาตรการการเบิกจ่ายตอบแทน (๓) มาตรการการจัดทำโครงการฝึกอบรมศึกษาดูงาน ประชุม และสัมมนา และ (๔) มาตรการการจัดหาพัสดุ มีวัตถุประสงค์เพื่อ

๑. สร้าง สืบทอดวัฒนธรรมสุจริต และแสดงเจตจำนงสุจริตในการบริหารราชการให้เกิดความคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม
๒. แสดงความมุ่งมั่นในการบริหารราชการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล
๓. ตรวจสอบการบริหารงานและการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่รัฐ ไม่ให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวในตำแหน่งหน้าที่อันมิควรได้โดยชอบตามกฎหมาย ให้ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดียืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม ถูกกฎหมาย โปร่งใส และตรวจสอบได้
๔. สร้างความเชื่อมั่นศรัทธาต่อการบริหารราชการแผ่นดินแก่ผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประชาชนโดยกำหนดนโยบายหลักและแนวทางปฏิบัติดังนี้

นโยบายหลัก

๑. มุ่งเน้นการสร้าง สืบทอดวัฒนธรรมสุจริตไม่ให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวในตำแหน่งหน้าที่อันมิควรได้โดยชอบตามกฎหมาย
๒. ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความสุข มีคุณธรรม จริยธรรม ในความรับผิดชอบต่อหน้าที่
๓. มุ่งเน้นการจัดหาพัสดุภาครัฐโดยการซื้อ จ้าง เช่า แลกเปลี่ยน หรือ โดยวิธีอื่นใดให้สอดคล้องกับประกาศ ระเบียบ หลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง รวมถึงดำเนินการตามเกณฑ์ การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงาน ภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA)

แนวทางปฏิบัติ

๑. เจ้าหน้าที่รัฐต้องปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ
  - (๑.๑) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพระราชกร พ.ศ. ๒๕๒๓ และ ที่แก้ไขเพิ่มเติม
  - (๑.๒) ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินตอบแทน การปฏิบัติงาน นอกเวลาราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐
  - (๑.๓) ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการฝึก อบรม การจัดงาน และการประชุมระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
  - (๑.๔) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
  - (๑.๕) พระราชกฤษฎีกา มติคณะรัฐมนตรี ประกาศ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
๒. หน่วยงานดำเนินการตามเกณฑ์การควบคุมภายในและการบริหาร ความเสี่ยง
๓. หากพบว่ามีกรกระทำผิด ต้องดำเนินการทางวินัย ละเอียด และ อาญาอย่างเคร่งครัด

ตัวอย่าง การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม

ตัวอย่างที่ 1 ตอน คนหลงใจของหลวง

นายแพทย์ฐานสิบ ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงพยาบาล ถูกร้องเรียนว่าเปิดสถานพยาบาลส่วนตัว (คลินิก) ได้อาศัยตำแหน่งหน้าที่ราชการ ในฐานะแพทย์ผู้ตรวจรักษาและสั่งให้งานชั้นสูงของโรงพยาบาลทำการตรวจเลือดและสั่งชั้นสูงของคนไข้ที่คลินิกส่วนตัว โดยใช้วัสดุอุปกรณ์และนำยาของโรงพยาบาล ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 -2555 คิดเป็นค่าใช้จ่ายจำนวนเงิน 924 ,610 บาท นายแพทย์ฐานสิบชี้แจงว่าตนเองเป็นเจ้าของสถานพยาบาล (คลินิก) ได้มอบหมายให้ภรรยาเป็นผู้ดูแลสถานพยาบาล (คลินิก) และทำหน้าที่ส่งเลือดและสั่งชั้นสูงตรวจที่โรงพยาบาลซึ่งตนเองเป็นผู้อำนวยการฯ เมื่อมีการเรียกเก็บเงิน ภรรยาจะเป็นผู้ดำเนินการทั้งหมด ประกอบกับมีการงานมากจึงไม่รู้ว่าโรงพยาบาลได้มีการเรียกเก็บเงินจากสถานพยาบาล (คลินิก) ของตนหรือไม่ แต่ต่อมาเมื่อมีการร้องเรียนได้นำเงินชำระค่าส่งตรวจเลือดและสั่งชั้นสูงให้แก่โรงพยาบาลจำนวนเงิน 924 ,610 บาทแล้วพฤติกรรมของนายแพทย์ฐานสิบ ซึ่งเป็นผู้อำนวยการโรงพยาบาล เป็นการไม่รักษาชื่อเสียงและเสื่อมเสียต่อเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการ ฐานกระทำการอื่นใดอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ตามมาตรา 98 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 ประกอบกับมาตรา 133 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 และฐานกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ตามมาตรา 85 (4) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ลงโทษปลดออกจากราชการ

ตัวอย่างที่ 2 ตอน ไม่ใช่ยาตำราหลวง

นายแพทย์แอนาล็อก ผู้อำนวยการโรงพยาบาล และเป็นประธานคณะกรรมการสวัสดิการโรงพยาบาล และมีหน้าที่อนุมัติจัดซื้อยาและควบคุมกำกับการปฏิบัติงานของ นายแดง เกษัชกร ชำนาญการ ซึ่งมีหน้าที่จัดซื้อยาและเวชภัณฑ์ ในปี พ.ศ. 2554 นายแดง ตำแหน่งเกษัชกรชำนาญการ ได้สั่งซื้อยาแก้หวัดสูตรผสม ที่มีส่วนประกอบ ซูโดอีเฟดรีน (pseudoephedrine) โดยนายแพทย์แอนาล็อก ผู้อำนวยการโรงพยาบาล ลงนามในใบสั่งซื้อยา โดยใช้เงินสวัสดิการของโรงพยาบาล ซื้อยาจากบริษัทยาหลายแห่ง รวม 37 ครั้ง คิดเป็น จำนวน 1,311 ,000 เม็ด ซึ่งมีปริมาณการจัดซื้อสูงมากเกินกว่าความจำเป็นที่ต้องใช้ในโรงพยาบาล โดยไม่นำยาที่ซื้อลงบัญชีคลังเวชภัณฑ์ของโรงพยาบาล แต่ได้นำไปขายให้กับนายขายยาผู้แทนยาได้กำไรเม็ดละ 0.80 บาท และต่อมาเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมดำเนินคดีอาญาพฤติกรรมของนายแพทย์แอนาล็อก ผู้อำนวยการโรงพยาบาล ในฐานะประธานกรรมการเงินสวัสดิการ และนายแดง เกษัชกรชำนาญการ กรรมการสวัสดิการ (บริหารกองทุนยา/หารายได้) ของโรงพยาบาล ซึ่งมีอำนาจลงนามเบิกถอนเงินสวัสดิการและเบิกจ่ายเงินชำระค่ายาแก้หวัดสูตรผสมที่มีส่วนประกอบ ซูโดอีเฟดรีน (pseudoephedrine) จึงเป็นการสั่งซื้อยาแก้หวัดสูตรผสมที่มีส่วนประกอบ ซูโดอีเฟดรีน (pseudoephedrine) จำนวนมากถึง 1,311 ,000 เม็ด หากสั่งจ่ายให้แก่ผู้ป่วยครั้งละ 20 เม็ด ต้องจ่ายให้แก่คนไข้มากกว่า 50 ,000 คน ซึ่งเป็นปริมาณเกินกว่าโรงพยาบาลขนาด 30 เตียง พฤติการณ์เป็นการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต ตามมาตรา 85 (1) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ลงโทษไล่ออก นายแพทย์แอนาล็อก และนายแดง ออกจากราชการ

ตัวอย่างที่ 3 ตอน ขายของหลวง

นายสมยา ข้าราชการ มีหน้าที่ให้บริการจ่ายยาผู้ป่วยนอก ได้นำยาของทางราชการไปจำหน่าย ผ่านทางเว็บไซต์ ชื่อ www.phramasomyar.com เมื่อทางหัวหน้าห้องจ่ายยาผู้ป่วยนอกและหัวหน้ากลุ่มงานเภสัชกรรมทราบเรื่องนี้ จึงได้ปรึกษากัน และทำการล่อซื้อยาจำนวน 3 รายการ คือ ยา TELFAST 60 มิลลิกรัม

100 เม็ด ยา SERITIDE ACCUHALER จำนวน 1 หลอด และยา RHINOCORT จำนวน 1 หลอดโดยได้ทำสัญญาลักษณะเป็นจุดด้วยปากกาเมจิกที่กล่องยาทั้งสามชนิด ซึ่งเป็นยาของโรงพยาบาลและวางไว้ที่บนชั้นวางยาจำหน่ายทั้งชั้น ซึ่งตั้งอยู่ในห้องบริการจ่ายยาผู้ป่วยนอก จากนั้นก็ได้ทำการสั่งซื้อยาทั้งสามชนิดดังกล่าวผ่านทางเว็บไซต์ดังกล่าว และเมื่อได้รับกล่องพัสดุที่สั่งซื้อมาแล้ว พบว่าหน้ากล่องพัสดุระบุชื่อผู้ส่ง คือ ร้านสมยาเภสัช ซึ่งเป็นของนายสมยา และภายในกล่องพัสดุพบว่ามียา TELFAST 60 มิลลิกรัม 100 เม็ด ยา SERITIDE ACCUHALER จำนวน 1 หลอด และยา RHINOCORT จำนวน 1 หลอด ตามจำนวนที่สั่งซื้อและเป็นยาของทางราชการที่ได้ทำสัญญาไว้ พฤติการณ์ของนายสมยาดังกล่าว เป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต ตามมาตรา 85 (1) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2551 ลงโทษไล่ออกจากราชการ

ตัวอย่างที่ 4 ตอน “คนหลวง กับรถยนต์หลวง”

นางสาวเอ ตำแหน่งหัวหน้าบริหารโรงพยาบาล ได้เบียดบังทรัพย์สินของทางราชการนำไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว โดยนำน้ำมันของโรงพยาบาล ไปเขียนเติมน้ำมันใส่รถยนต์ส่วนตัว ยี่ห้อฮอนด้า แล้วเบิกจ่ายเงินค่าน้ำมันจากบำรุงของโรงพยาบาลเป็นระยะเวลา 2 ปี รวมจำนวน 135 ครั้ง เป็นเงินรวม 75,000 บาท ทั้งที่นางสาวเอก็นำรถยนต์ราชการไปใช้ทั้งในเวลาราชการและนอกเวลาราชการอีกด้วย พฤติกรรมของนางสาวเอดังกล่าว เป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต ตามมาตรา 85 (1) แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ลงโทษไล่ออกจากราชการ

ตัวอย่างที่ 5 ตอน “ของขวัญคิดสั้นบนทอนอนาคต”

นายบี รับราชการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงพยาบาลแห่งหนึ่ง ในเทศกาลขึ้นปีใหม่ บริษัทเอกชนแห่งหนึ่งได้นำของขวัญมูลค่า 5,000 บาท มามอบให้ เนื่องในโอกาสที่เป็นมงคล ซึ่งนายบี ไม่อาจปฏิเสธการรับของขวัญครั้งนี้ จึงผิดวินัย ซึ่งนายบี ยังเป็นข้าราชการต้องปฏิบัติตามหน้าที่ตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่องหลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่รัฐ พ.ศ. 2543

บทที่
๖

กฎหมายเกี่ยวกับ
การป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

คู่มือ
ผลประโยชน์
ทับซ้อน
Conflict
of Interest

- ๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๐๐ , ๑๐๓ และ ๑๐๓/๑ กำหนดเรื่องการขัดกันของผลประโยชน์ส่วนตัวและส่วนรวมไว้ เพื่อลดระบบอุปถัมภ์ในสังคมไทย ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีจิตสำนึกแยกแยะประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมออกจากกันได้ หากเจ้าหน้าที่ของรัฐฝ่าฝืนให้ถือเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย
- ๒) ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด โดยธรรมจรรยา ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๓ ได้กำหนดว่าโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้กำหนดหลักเกณฑ์และจำนวนทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะรับจากบุคคลได้โดยธรรมจรรยา กล่าวคือ การรับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดจากบุคคลที่ให้กับในโอกาสต่าง ๆ โดยปกติตามขนบธรรมเนียมประเพณีหรือวัฒนธรรม หรือให้กับตามมารยาทที่ปฏิบัติกันในสังคม
- ๓) ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน
  - ๓.๑) ส่วนคำปรารภ ได้กล่าวถึงค่านิยมหลักของมาตรฐานจริยธรรมสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ๙ ประการของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ๙ ข้อ ดังนี้
    - (๑) การยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม
    - (๒) การมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ สุจริต และรับผิดชอบ
    - (๓) การยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตนและไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน

- (๔) การยื่นหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรมและถูกกฎหมาย
  - (๕) การให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัย และไม่เลือกปฏิบัติ
  - (๖) การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง ไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง
  - (๗) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐานมีคุณภาพ โปร่งใสและตรวจสอบได้
  - (๘) การยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
  - (๙) การยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพขององค์กร
- ๓.๒) หมวด ๒ ข้อ ๕ ให้ข้าราชการต้องแยกเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่และยึดถือประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้
- (๑) ไม่นำความสัมพันธ์ส่วนตัวที่ตนมีต่อบุคคลอื่น ไม่ว่าจะ เป็นญาติพี่น้อง พรรคพวก เพื่อนฝูงหรือผู้มีบุญคุณส่วนตัว มาประกอบการใช้ดุลพินิจให้เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลนั้น หรือปฏิบัติต่อบุคคลนั้นต่างจากบุคคลอื่น เพราะความชอบหรือชัง
  - (๒) ไม่ใช้เวลาราชการ เงิน ทรัพย์สิน บุคลากร บริการ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกของทางราชการไปเพื่อประโยชน์ส่วนตัวของตนเองหรือผู้อื่น เว้นแต่ได้รับอนุญาตโดยชอบด้วยกฎหมาย
  - (๓) ไม่กระทำการใด หรือดำรงตำแหน่ง หรือปฏิบัติภารกิจในฐานะส่วนตัวซึ่งก่อให้เกิดความเคลือบแคลงหรือสงสัยว่าจะขัดกับประโยชน์ส่วนรวมที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน้าที่
- ทั้งนี้ในกรณีมีความเคลือบแคลงหรือสงสัย ให้ข้าราชการผู้นั้นยุติการกระทำดังกล่าวไว้ก่อนแล้วแจ้งให้ผู้

บังคับบัญชา หัวหน้าส่วนราชการและคณะกรรมการ
จริยธรรมพิจารณา เมื่อคณะกรรมการจริยธรรมวินิจฉัย
เป็นประการใด แล้วจึงปฏิบัติตามนั้น

- (๔) ในการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบในหน่วยงานโดยตรง
หรือหน้าที่อื่นในราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การ
มหาชน หรือหน่วยงานของรัฐ ข้าราชการต้องยึดถือ
ประโยชน์ของทางราชการเป็นหลัก

ในกรณีที่มีความขัดแย้งระหว่างประโยชน์ของทาง
ราชการหรือประโยชน์ส่วนรวม กับประโยชน์ส่วนตัว
หรือส่วนกลุ่ม อันจำเป็นต้องวินิจฉัยหรือชี้ขาด ต้อง
ยึดประโยชน์ของทางราชการและประโยชน์ส่วนรวม
เป็นสำคัญ

- ๓.๓) หมวด ๒ ข้อ ๖ ให้ข้าราชการต้องละเว้นจากการแสวงหา
ประโยชน์ที่มีขอบโดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่และไม่กระทำการ
อันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตัวและประโยชน์
ส่วนรวม โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

- (๑) ไม่เรียก รับ หรือยอมจะรับ หรือยอมให้ผู้อื่น เรียก รับ
หรือยอมจะรับซึ่งของขวัญแทนตนหรือญาติของตน
ไม่ว่าก่อนหรือหลังดำรงตำแหน่ง หรือปฏิบัติหน้าที่
ไม่ว่าจะเกี่ยวข้อง หรือไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่
หรือไม่ก็ตาม เว้นแต่เป็นการให้โดยธรรมจรรยา หรือ
การให้ตามประเพณีหรือให้แก่บุคคลทั่วไป
- (๒) ไม่ใช้ตำแหน่งหรือกระทำการที่เป็นคุณหรือโทษแก่
บุคคลใดเพราะมีอคติ
- (๓) ไม่เสนอ หรืออนุมัติโครงการ การดำเนินการ หรือ
การดำเนินการหรือสัญญา ซึ่งตนเองหรือบุคคลอื่น
จะได้ประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย
หรือประมวลจริยธรรมนี้

- ๔) มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๔๐ ให้ถือปฏิบัติว่าข้าราชการชั้นผู้น้อยพึงงดการให้ของขวัญแก่ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ผู้บังคับบัญชาหรือสมาชิกในครอบครัวของข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ เพื่อเสริมสร้างค่านิยมให้เกิดการประหยัด และสร้างทัศนคติที่ถูกต้อง โดยหัวหน้าส่วนราชการและผู้บังคับบัญชาต้องดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี พร้อมทั้งกำชับดูแลข้าราชการในสังกัดให้ประพฤติตนเกี่ยวกับการเรียไร และการให้หรือรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใดให้ถูกต้องสอดคล้องกับกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง หากฝ่าฝืนมติคณะรัฐมนตรีในเรื่องนี้ ให้ถือว่าเป็นความผิดวินัยอย่างหนึ่งทั้งฝ่ายผู้รับและผู้ให้
  - ๕) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเรียไรของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
  - ๖) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเรียไรของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙
  - ๗) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔
-

ภาคผนวก

คำสั่งโรงพยาบาลศรีนคร

ที่ /๒๕๖๓

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำคู่มือผลประโยชน์ทับซ้อนและวิเคราะห์ความเสี่ยงจากผลประโยชน์ทับซ้อน
โรงพยาบาลศรีนคร

ผลประโยชน์ทับซ้อนถือเป็นการทุจริตคอร์รัปชันประเภทหนึ่ง เพราะเป็นการแสวงหาประโยชน์ส่วนบุคคลโดยการละเมิดต่อกฎหมายหรือจริยธรรมด้วยการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ไปแทรกแซงการใช้ดุลยพินิจในกระบวนการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐและทำให้ผลประโยชน์หลักขององค์กร หน่วยงาน สถาบันและสังคมต้องสูญเสียไป โดยผลประโยชน์ที่สูญเสียไปอยู่ในรูปของการเงิน ความเป็นธรรมในสังคม รวมถึงคุณค่าอื่น ๆ ตลอดจนจรรยาบรรณในอนาคตตั้งแต่ในระดับองค์กรจนถึงระดับสังคม

โรงพยาบาลศรีนคร คำนึงถึงการส่งเสริมพัฒนาความรู้ด้านผลประโยชน์ทับซ้อน จึงขอแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำคู่มือผลประโยชน์ทับซ้อนตามมาตรฐาน COSO(The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread Commission) เป็นกรอบการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน โดยได้แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ปฏิบัติไปแล้ว นั้น เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงเจ้าหน้าที่ในการจัดทำคู่มือผลประโยชน์ทับซ้อนและวิเคราะห์ความเสี่ยงจากผลประโยชน์ทับซ้อน จึงขอยกเลิกคำสั่งโรงพยาบาลศรีนคร ที่ ๖๗/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ และขอแต่งตั้งผู้จัดทำคู่มือฯ ใหม่ ดังนี้

๑.นายแพทย์ พงศธร เหลือหลาย	นายแพทย์ชำนาญการพิเศษ	ประธานกรรมการ
๒. นายสงกรานต์ ภูโฉม	ทันตแพทย์ชำนาญการ	รองประธาน
๓ นางสาววิชณี ลำทรง	นักวิชาการสาธารณสุข	กรรมการ
๔.นายสถาพร โอศาสตร์	เจ้าพนักงานวิทยาศาสตร์การแพทย์ชำนาญงาน	กรรมการ
๕.นางชัชฎาภรณ์ ศิริพงศ์ตระกูล	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ	กรรมการ
๖ นางสาวกฤตยา ปานหมั่น	เภสัชกรชำนาญการ	กรรมการ
๗.นางสาวแสงเทียน สัตยาภรณ์	นักกายภาพบำบัด	กรรมการ
๘.นางดวงเดือน ศรีพิบูลย์	เจ้าพนักงานการเงินและการบัญชีชำนาญงาน	กรรมการ
๑๔ นางสาวกิ่งดาว น้อยทิม	นักวิชาการพัสดุ	กรรมการ
๑๕.นางสาวยุพาพร ถ้วนคำ	เจ้าพนักงานธุรการ	กรรมการและผู้ช่วยเลขา

บทบาทหน้าที่

ก. ประเมินผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงของคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงของโรงพยาบาลศรีนคร ที่ได้จัดทำรายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยง ตามประเด็นความเสี่ยงทั้ง ๔ ด้านได้แก่

๑. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์(Strategic Risk : S) เกี่ยวกับการบรรลุเป้าหมาย และพันธกิจใน

ภาพรวมที่เกิดจากเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์และเหตุการณ์ภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อกลยุทธ์ ที่กำหนดไว้ และปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ไม่เหมาะสม รวมถึงความไม่สอดคล้องกันระหว่างนโยบาย เป้าหมายกลยุทธ์ โครงสร้างองค์กร การแข่งขัน ทรัพยากร เป้าหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒. ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน(Operational Risk : O) เกี่ยวข้องข้อประสิทธิภาพ หรือผลการปฏิบัติงาน โดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเป็นความเสี่ยงเนื่องจากระบบงานภายในของ องค์กร/กระบวนการ เทคโนโลยี หรือนวัตกรรมที่ใช้/บุคลากร/ความพร้อมของข้อมูล ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการดำเนินโครงการสภาพแวดล้อม อันส่งผลกระทบต่อวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กร

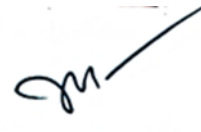
๓. ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk:F) เป็นความเสี่ยงเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ

และการเงิน เช่น การบริหารการเงินที่ไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม ทำให้ขาดประสิทธิภาพ และไม่ทันต่อสถานการณ์ หรือเป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการเงินขององค์กร เช่น การประมาณการงบประมาณไม่เพียงพอ และไม่สอดคล้องกับขั้นตอนการดำเนินการ เป็นต้น เนื่องจากขาดการหาข้อมูล การวิเคราะห์ การวางแผน การควบคุม และการจัดการรายงานเพื่อนำมาใช้ในการบริหารงบประมาณ และการเงินดังกล่าว

๔. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/กฎระเบียบ(Compliance Risk : C) เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎระเบียบต่าง ๆ โดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเป็นความเสี่ยง เนื่องจากความไม่ชัดเจน ความไม่ทันสมัยหรือความไม่ครอบคลุมของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ รวมถึงการทำนิติกรรมสัญญา การร่างสัญญา การร่างสัญญาที่ไม่ครอบคลุมการดำเนินงาน

ข. จัดทำคู่มือผลประโยชน์ทับซ้อน เพื่อเป็นข้อมูลให้แก่เจ้าหน้าที่และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งได้รับทราบบทบาทที่อาจเข้าไปเกี่ยวข้องและปฏิบัติงานได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ไม่เห็นแก่ผลประโยชน์

สั่ง ณ วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๖๓

(นายพงศธร เหลือหลาย)
ผู้อำนวยการโรงพยาบาลศรีนคร

